

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej PROW 2014-2020. Materiał został opracowany na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Instytucja zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Ekoschemat

Dobrostan zwierząt

PS WPR 2023-2027

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Departament Płatności Bezpośrednich
telefon: 22 623 12 34
www.gov.pl/rolnictwo

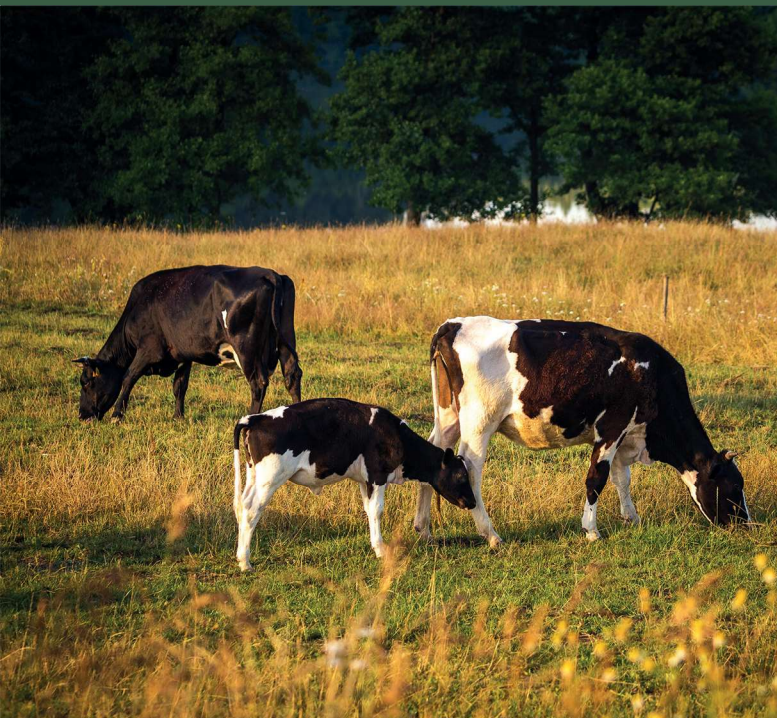
Niniejsza broszura ma charakter wyłącznie informacyjny.
Treść broszury nie może być podstawą do jakichkolwiek roszczeń prawnych.
Informacje zawarte w broszurze są zgodne ze stanem prawnym
obowiązującym na dzień złożenia broszury do druku (listopad 2024 r.).
Mogą one ulec zmianie w wyniku nowelizacji przepisów prawa.

Warszawa 2024

Spis treści

1. Wstęp	6
2. Informacje ogólne	7
3. Warianty i praktyki w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt	10
4. Opis szczegółowy wariantów ekoschematu Dobrostan zwierząt	11
4.1. Wariant Dobrostan loch	11
4.2. Wariant Dobrostan tuczników	16
4.3. Wariant Dobrostan krów mlecznych	19
4.4. Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach	22
4.5. Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym	26
4.6. Wariant Dobrostan opasów	27
4.7. Wariant Dobrostan owiec	32
4.8. Wariant Dobrostan kur niosek	34
4.9. Wariant Dobrostan kurcząt brojlerów	35
4.10. Wariant Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa	37
4.11. Wariant Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach	39
4.12. Wariant Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym	41
4.13. Wariant Dobrostan kóz	42
5. Zwierzęta utrzymywane zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego	45
6. Uprozczone zasady dla rolników dobrostanowych uczestniczących w systemie QAFP	46
7. Jakie wsparcie można otrzymać w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt	46
8. Współczynniki przeliczenia zwierząt na duże jednostki przeliczeniowe (DJP)	48
9. Planowane zmiany w Ekoschemacie Dobrostan zwierząt	48
10. Podsumowanie kampanii 2023 r.	49
11. Najważniejsze dokumenty i akty prawne	50

1. Wstęp

Dobrostan zwierząt jest integralną częścią nowej strategii Unii Europejskiej (UE) nazwanej „Od pola do stołu”, której celem jest uczynienie rolnictwa bardziej zrównoważonym dzięki zintegrowanej polityce żywnościowej obejmującej cały łańcuch dostaw. W dzisiejszych czasach europejscy konsumenci nie postrzegają hodowli zwierząt jedynie jako sposobu produkcji żywności, lecz także w kontekście innych kluczowych celów społecznych, związanych z jej bezpieczeństwem i jakością, ochroną środowiska oraz etycznym traktowaniem zwierząt.

Biorąc pod uwagę opinię społeczną oraz preferencje konsumenckie w obszarze UE funkcjonuje szereg aktów prawnych regulujących warunki chowu zwierząt gospodarskich.

Aktem podstawowym jest tu Dyrektywa Rady 98/58/WE dotycząca ochrony zwierząt hodowlanych, ustanawiająca minimalne normy ochrony wszystkich zwierząt gospodarskich. Jej przełożeniem na poziom polskiego prawodawstwa jest rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.) określające minimalne warunki utrzymywania cieląt bydła domowego, świń, kur niosek i kurcząt brojlerów. Drugie rozporządzenie z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. z 2019, poz. 1966), uzupełnia zapisy dla gatunków nieobjętych szczegółowymi wytycznymi UE, do których należą między innymi tak ważne gospodarczo gatunki, jak bydło, owce, kozy, konie i indyki.

Z racji priorytetowego znaczenia dobrostanu w ramach strategii „Od pola do stołu” Komisja Europejska dokonuje przeglądu prawodawstwa dotyczącego warunków chowu w celu wprowadzenia wyższych standardów i większej ekologizacji rolnictwa.

W tej sytuacji zrozumiałe jest uwzględnienie dobrostanu zwierząt, jako jednego z priorytetów realizacji Wspólnej Polityki Rolnej). W polskim Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (zwanym dalej: PS WPR) zaprojektowano płatności w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt wynikające ze stosowania praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt, wsparcia dla systemów jakości żywności obejmujących m.in. ponadnormatywne warunki utrzymania zwierząt, a także dotacje do inwestycji poprawiających dobrostan bydła i świń, w ramach których realizowane mogą być operacje dotyczące produkcji zwierzęcej, w tym m.in. w zakresie zapewnienia wybiegów i pastwisk. Przepisy ekoschematu Dobrostan zwierząt reguluje rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach schematów na rzecz dobrostanu zwierząt w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz.U. poz. 797 z późn. zm.), zwane dalej: rozporządzeniem dobrostanowym.

2. Informacje ogólne

Celem echoschematu Dobrostan zwierząt jest zachęcenie rolników do stosowania podwyższonych warunków dobrostanu zwierząt. Wsparcie można uzyskać za realizację zobowiązań w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa^{1,2} oraz powszechnie stosowane praktyki.

1. Płatność w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt w ramach PS WPR 2023–2027 przysługuje rolnikom, którzy utrzymują zwierzęta gospodarskie w warunkach lepszych niż określone w ogólnie obowiązujących przepisach. Dla każdego z gatunków/grup zwierząt objętych wsparciem dobrostanowym, tj. dla: świń (loch i tuczników), bydła (krów mlecznych, krów mamek i opasów), owiec, kóz, koni, drobiu (kur niosek, kurcząt brojlerów i indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa) określono, jakiego rodzaju praktyki w chowie tych zwierząt są premiowane.
2. W odniesieniu do świń i bydła zastosowanie ma tzw. system punktowy polegający na możliwości wyboru przez rolnika z katalogu poszczególnych praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt – praktyk możliwych do realizacji w danym gospodarstwie. Każdej praktyce została przypisana odpowiednia liczba punktów. Płatność dobrostanowa przyznawana jest zgodnie z liczbą uzyskanych przez rolnika punktów za realizację wybranej praktyki lub wybranych praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt. Natomiast w odniesieniu do owiec, kóz, koni i drobiu płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.
3. Co do zasady wysokość płatności dobrostanowej zależy od liczby zwierząt odpowiedniego gatunku/grupy utrzymywanych w gospodarstwie w warunkach ulepszonego dobrostanu w okresie realizacji wymogów. W przypadku zwierząt rzeźnych (tuczniaki, kurczęta brojlery i indyki z przeznaczeniem do produkcji mięsa) wysokość tej płatności zależy od liczby sztuk przekazanych do rzeźni. W przypadku praktyki polegającej na późniejszym odsadzaniu cieląt – płatność dobrostanowa będzie obliczana na podstawie liczby krów mlecznych utrzymywanych przez rolnika, których cielęta urodzone w tym okresie zostały odsadzone zgodnie z wymogiem tej praktyki.
4. Określone w PS WPR 2023–2027 wartości punktów i stawki płatności dobrostanowej są wielkościami maksymalnymi i wyrażone są w EUR. W związku z tym wartość punktu lub stawek płatności dobrostanowej w danym roku może ulec zmianie na co wpływ ma w danym roku kurs EUR/PLN z ostatniego dnia roboczego września oraz zainteresowanie rolników poszczególnymi praktykami i wariantami ekoschematu Dobrostan zwierząt oraz innymi ekoschematami.
5. Ekoschemat Dobrostan zwierząt kierowany jest do rolników aktywnych zawodowo, posiadających co najmniej 1 ha użytków rolnych objętych płatnościami bezpośrednimi. Płatność dobrostanową mogą uzyskać także rolnicy niespełniający tego warunku, ale otrzymujący wsparcie do zwierząt, a łączna kwota należnych im płatności bezpośrednich (w tym płatności dobrostanowej) wynosi w danym roku co najmniej równowartość 200 EUR.
6. Rolnik ubiegający się o płatność dobrostanową posiada odpowiedni numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności³.
7. Posiadanie odpowiedniej siedziby stada zarejestrowanej w komputerowej bazie danych⁴ prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (zwanej dalej: ARiMR) na podstawie ustawy o systemie Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt⁵ (zwanej dalej: IRZ Plus), a w przypadku drobiu – numeru zakładu drobiu.

¹ Rozporządzenie MRiRW z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.).

² Rozporządzenie MRiRW z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1966).

³ Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz.U. z 2022 r., poz. 2001 z późn. zm.).

⁴ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 listopada 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dokonywania zgłoszeń, składania wniosków lub przekazywania informacji do komputerowej bazy danych (Dz.U. poz. 2450).

8. Praktykami w zakresie dobrostanu zwierząt muszą być objęte wszystkie zwierzęta danego gatunku/grupy zwierząt utrzymywane w danym gospodarstwie. Utrzymywane w gospodarstwie zwierzęta należące do innych gatunków/grup zwierząt niż objęte ekoschematem Dobrostan zwierząt muszą mieć zapewnione minimalne warunki bytowe zgodnie z obowiązującymi przepisami^{1, 2}.

9. Gospodarstwo prowadzące chów/ hodowlę różnych gatunków/grup zwierząt może realizować jednocześnie kilka różnych wariantów lub praktyk podwyższających dobrostan zwierząt w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt, za wyjątkiem łączenia wariantów dotyczących krów mamek oraz koni.

10. Wnioski o przyznanie płatności dobrostanowej składa się do ARiMR na formularzu elektronicznym wspólnym dla wszystkich płatności bezpośrednich i płatności obszarowych w ramach PS WPR, za pomocą aplikacji eWnioskiPlus. Nabór wniosków odbywa się corocznie, co do zasady w terminie od dnia 15 marca do dnia 15 maja. We wniosku rolnik zaznacza poszczególne warianty/praktyki, które chce realizować w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt.

11. Naliczanie płatności dobrostanowej odbywa się na podstawie danych zawartych w IRZ Plus. W związku z tym zwierzęta utrzymywane w gospodarstwie muszą być oznakowane i zarejestrowane zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi identyfikacji i rejestracji zwierząt. Dodatkowo rolnik musi przestrzegać terminów zgłoszeń zwierząt objętych wymogami ekoschematu Dobrostan zwierząt.

12. W ekoschemacie Dobrostan zwierząt stosowana jest degresywność płatności.

Płatności w obrębie danej grupy technologicznej zwierząt (np. lochy, tuczniki, krowy mleczne, krowy mamki, owce) są przyznawane z zastosowaniem poniższych progów degresywności:

- do 100 DJP – 100% płatności,
- powyżej 100 DJP do 150 DJP – 75% płatności,
- powyżej 150 DJP – brak płatności.

Degresywność płatności dobrostanowej nie dotyczy:

- Płatności do zwierząt utrzymywanych w systemie rolnictwa ekologicznego, w odniesieniu do praktyk realizowanych na uproszczonych zasadach,
- Płatności za realizację praktyki polegającej na utrzymywaniu zwierząt (loch, tuczników, krów mamek, opasów, kurcząt brojlerów, indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa) zgodnie z wymogami krajowych systemów jakości QAFP i QMP,
- Płatności z tytułu realizacji praktyki zwiększenie co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach w odniesieniu do loch lub tuczników utrzymywanych w ramach krajowego systemu jakości QAFP, jeżeli rolnik ubiega się o odpowiednią płatność na uproszczonych zasadach.

13. Okres realizacji wymogów – rolnik przestrzega wymogów w ramach wariantów/praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach danego wariantu lub danej praktyki podwyższającej poziom dobrostanu zwierząt do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach danego wariantu lub danej praktyki podwyższającej poziom dobrostanu zwierząt w poprzednim roku oraz w danym roku – od dnia 15 marca danego roku do dnia 14 marca kolejnego roku.

Praktykę wypasu zwierząt rolnik realizuje w tzw. okresie pastwiskowym, tj. od dnia 1 kwietnia w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej do dnia 30 września tego roku, bez względu na termin złożenia wniosku o płatność dobrostanową.

14. W przypadku stwierdzenia uchybienia w przestrzeganiu przez rolnika wymogów realizowanego wariantu/praktyki nakładane będą kary określone w przepisach rozporządzenia dobrostanowego.

15. Rolnicy uczestniczący w ekoschemacie Dobrostan zwierząt i realizujący praktykę zwiększenia (ponad obowiązujące minimalne warunki utrzymania) dostępnej zwierzętom powierzchni bytowej w ramach wariantów dotyczących dobrostanu świń lub bydła oraz realizujący warianty dotyczące dobrostanu owiec, kur niosek, kurcząt brojlerów, indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa, koni lub kóz są zobowiązani do posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt opracowanego we współpracy z doradcą rolniczym. W dokumencie tym określa się m.in. jaką powierzchnią bytową do utrzymywania zwierząt dysponuje gospodarstwo lub jaka maksymalna liczba zwierząt może być utrzymywana w danym gospodarstwie przy zapewnieniu tym zwierzętom odpowiedniej (zwiększonej w stosunku do obowiązujących minimalnych norm) powierzchni bytowej. Plan poprawy dobrostanu zwierząt rolnik sporządza do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej i składa do ARiMR za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR w sposób określony w przepisach o ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie internetowej do 31 lipca roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej. Plan ten wykorzystywany jest przez ARiMR na potrzeby zarówno kontroli administracyjnej, jak i kontroli na miejscu sprawdzających realizację przez rolników praktyk lub wariantów dobrostanowych.

Obowiązek opracowywania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach, rolników utrzymujących lochy lub tuczniki w ramach krajowego systemu jakości QAFP w przypadku realizacji praktyki zwiększona powierzchnia bytowa co najmniej o 20% oraz rolników ubiegających się o płatność dobrostanową za praktyki inne niż te dotyczące zwiększenia powierzchni bytowej dla bydła, np: utrzymywanie na ściółce, zapewnienie wybiegu, zapewnienie wypasu czy późniejsze odsadzanie cieląt.

Rolnik nie musi przygotowywać nowego planu poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w roku poprzednim realizował odpowiedni wariant ekoschematu Dobrostan zwierząt i w jego gospodarstwie nie zaszły zmiany powodujące nieaktualność informacji zawartych w posiadanym planie. W przypadku ubiegania się o warianty: Dobrostan loch, Dobrostan tuczników, Dobrostan krów mlecznych (praktyka – zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach), Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym oraz Dobrostan owiec rolnik może korzystać z planu poprawy dobrostanu zwierząt sporządzonego na potrzeby działania „Dobrostan zwierząt” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, o ile w gospodarstwie nie zaszły zmiany wymagające aktualizacji dokumentu.

16. Rolnikowi może zostać przyznana kwota na refundację kosztów transakcyjnych, poniesionych z tytułu sporządzenia planu poprawy dobrostanu zwierząt lub sporządzenia zmiany planu poprawy dobrostanu zwierząt. Wysokość kwoty przeznaczonej na refundację kosztów transakcyjnych nie może przekraczać 15% wypłaconej płatności dobrostanowej: w ramach wariantów dotyczących dobrostanu loch, tuczników, krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym, owiec, kur niosek, kurcząt brojlerów, indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa, koni lub kóz lub praktyk zwiększających powierzchnię bytową zwierząt w ramach wariantów dotyczących dobrostanu bydła i nie wyższej niż 1200 zł w ramach jednego gatunku zwierzęcia (świnia, bydło domowe, owca domowa, koń domowy,

koza domowa) a w przypadku drobiu – w ramach wszystkich gatunków ptaków (kur i indyków).

17. Rolnik korzystający z ekoschematu Dobrostan zwierząt zobowiązany jest do jednorazowego odbycia szkolenia z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków (wymóg obowiązuje od kampanii 2024 r.).

Szkolenia organizuje Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR) i wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego (ODR). Szkolenie dostępne jest w trzech formach:

- ekranowej, w której rolnik sam przechodzi szkolenie udostępnione na stronie internetowej <https://szkoleniadlarolnika.pl/>; ta forma szkolenia dostępna jest 24 h/7 dni w tygodniu,
- webinarium, gdzie szkolenie jest prowadzone jest on-line przez trenera (przeszkolonego doradcę),
- stacjonarnie w ODR.

Po ukończeniu szkolenia, rolnik otrzyma zaświadczenie, które zobowiązany jest złożyć do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o płatność dobrostanową. Raz złożone zaświadczenie jest ważne w każdym kolejnym roku realizacji ekoschematu Dobrostan zwierząt w ramach PS WPR na lata 2023-2027.

3. Warianty i praktyki w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt

- **Wariant Dobrostan loch**

PRAKTYKI:

- Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- Utrzymywanie na ściółce,
- Późniejsze odsadzanie prosiąt,
- Utrzymywanie loch zgodnie z wymogami systemu QAFP.

- **Wariant Dobrostan tuczników**

PRAKTYKI:

- Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- Utrzymywanie na ściółce,
- Utrzymywanie w cyklu zamkniętym,
- Utrzymywanie tuczników zgodnie z wymogami systemu QAFP.

- **Wariant Dobrostan krów mlecznych**

PRAKTYKI:

- Zapewnienie wypasu,
- Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- Utrzymywanie na ściółce,
- Zapewnienie wybiegu,
- Późniejsze odsadzanie cieląt.

- **Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach**

PRAKTYKI:

- Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,

- Utrzymywanie na ściółce,
- Zapewnienie wybiegu,
- Zapewnienie wypasu,
- Utrzymywanie zwierząt zgodnie z wymogami systemu QMP.

- **Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym**

PRAKTYKI:

- Zwiększona co najmniej o 20% zewnętrzna powierzchnia bytowa,
- Utrzymywanie zwierząt zgodnie z wymogami systemu QMP.

- **Wariant Dobrostan opasów**

PRAKTYKI:

- Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- Utrzymywanie na ściółce,
- Zapewnienie wybiegu,
- Zapewnienie wypasu,
- Utrzymywanie opasów zgodnie z wymogami systemu QMP.

- **Wariant Dobrostan owiec**

- **Wariant Dobrostan kur niosek**

- **Wariant Dobrostan kurcząt brojlerów**

PRAKTYKA DODATKOWA:

- Utrzymywanie kurcząt brojlerów zgodnie z wymogami systemu QAFP

- **Wariant Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa**

PRAKTYKA DODATKOWA:

- Utrzymywanie indyków zgodnie z wymogami systemu QAFP

- **Wariant Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach**

- **Wariant Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym**

- **Wariant Dobrostan kóz**

4. Opis szczegółowy wariantów ekoschematu Dobrostan zwierząt

4.1. Wariant Dobrostan loch

Zasady ogólne:

1. Locha jest to samica z gatunku świnia (*Sus scrofa*) po pierwszym wyproszeniu.
2. Loszka jest to samica z gatunku świnia (*Sus scrofa*) od osiągnięcia dojrzałości płciowej do pierwszego wyproszenia.
3. Na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tego wariantu rolnik posiada co najmniej jedną lochę indywidualnie oznakowaną i zgłoszoną do IRZ Plus.
4. Wszystkie lochy w gospodarstwie rolnym są indywidualnie oznakowane i zgłoszone w IRZ Plus.
5. Lochy nie są utrzymywane w systemie jarzmowym; dopuszcza się jednak utrzymywanie loch w jarzmie w okresie okołoporodowym nie dłużej niż przez 14 dni.

Rejestr sposobu utrzymywania loch w okresie okołoporodowym:

- rolnik, który w planie poprawy dobrostanu zwierząt lub w oświadczeniu o braku zmian w tym planie określił, że utrzymuje lochy w systemie jarzmowym w okresie okołoporodowym, prowadzi rejestr sposobu utrzymywania loch w tym okresie,

- rejestr składa się za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od 15 do 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej,
  - w rejestrze wskazuje się wszystkie lochy utrzymywane w gospodarstwie, a w odniesieniu do lochy utrzymywanej w systemie jarzmowym – również daty jej utrzymywania w takim systemie.
6. Świniom zapewnia się stały dostęp do wystarczającej ilości bezpiecznych materiałów lub przedmiotów absorbujących ich uwagę, dzięki którym zwierzęta te zaspokajają potrzebę poznawania otoczenia i poszukiwania paszy.
7. Rolnik, który chce realizować wariant Dobrostan loch zobowiązany jest do realizacji jednej z dwóch praktyk polegających na zwiększeniu powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach, tj. praktyki:
- zwiększenie co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach albo
  - zwiększenie co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach.
- Jedynie przy wyborze jednej z ww. praktyk rolnik może dodatkowo realizować praktyki:
- utrzymywanie na ściółce,
  - późniejsze odsadzanie prosiąt;
  - utrzymywanie loch zgodnie z wymogami systemu QAFP.

Zasady szczególne:

- **PRAKTYKA – zwiększenie co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach**
- **PRAKTYKA – zwiększenie co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach**

Rolnik realizujący jedną z ww. praktyk:

- posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR na jej stronie internetowej. W przypadku kontynuacji tej samej praktyki w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność dobrostanową za realizację tej praktyki:
  - » ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie w zakresie wskazanej maksymalnej liczby loch i loszek po pokryciu oraz maksymalnej liczby świń bez prosiąt nieodsadzonych, które ze względu na wymogi wariantu mogą być utrzymywane jednocześnie w danym gospodarstwie,
  - » ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji, o których mowa powyżej.

W przypadku zmiany systemu utrzymywania loch w okresie okołoporodowym rolnik zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o nieutrzymywaniu w gospodarstwie loch w systemie jarzmowym albo o ich utrzymywaniu w systemie jarzmowym nie dłużej niż przez 14 dni w okresie okołoporodowym. Zmiana ta nie powoduje konieczności zmiany planu poprawy dobrostanu zwierząt.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach oraz rolników utrzymujących lochy w ramach krajowego systemu jakości QAFP w przypadku realizacji praktyki zwiększona powierzchnia bytowa co najmniej o 20%.

- zapewnia zwierzętom zwiększone wielkości powierzchni bytowej (w zależności od realizowanej praktyki) zgodnie z tabelą 1.

Tabela 1. Minimalne i zwiększone wielkości powierzchni w pomieszczeniach/budynkach

LOCHY				
Lp.		Minimalne wielkości powierzchni – obowiązujące normy prawne*	Wymogi w praktyce – Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa	Wymogi w praktyce – Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa
1	Powierzchnia kojca dla loch w okresie porodu i odchowu prosiąt ssących	co najmniej 3,5 m ²	co najmniej 4,2 m ²	co najmniej 5,25 m ²
Powierzchnia kojca/szt. zwierzęcia, utrzymywanie grupowe:				
2	Lochy	co najmniej 2,25 m ² , przy czym w przypadku loch prośnych co najmniej 1,3 m ² powierzchni kojca powinno stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – otwory odpływowe Jeśli w kojcu utrzymywane jest: – do 5 sztuk – powierzchnia powinna być większa o 10%**; – powyżej 39 sztuk – powierzchnia może być mniejsza o 10%**	co najmniej 2,7 m ² , przy czym w przypadku loch prośnych, co najmniej 1,3 m ² powierzchni kojca powinno stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – otwory odpływowe Jeśli w kojcu utrzymywane jest: – do 5 sztuk – powierzchnia powinna być większa o 10%**, tj. 3 m ; – powyżej 39 sztuk – powierzchnia może być mniejsza o 10%** tj. 2,4	co najmniej 3,4 m ² , przy czym w przypadku loch prośnych, co najmniej 1,3 m ² powierzchni kojca powinno stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – otwory odpływowe Jeśli w kojcu utrzymywane jest: – do 5 sztuk – powierzchnia powinna być większa o 10%**, tj. 3,8 m ; – powyżej 39 sztuk – powierzchnia może być mniejsza o 10%** tj. 3
	Loszki po pokryciu	co najmniej 1,64 m ² , przy czym co najmniej 0,95 m ² powierzchni kojca powinno stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – otwory odpływowe Jeśli w kojcu utrzymywane jest: – do 5 sztuk – powierzchnia powinna być większa o 10%** – powyżej 39 sztuk – powierzchnia może być mniejsza o 10%**	co najmniej 2 m ² , przy czym co najmniej 0,95 m ² powierzchni kojca powinno stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – otwory odpływowe Jeśli w kojcu utrzymywane jest: – do 5 sztuk – powierzchnia powinna być większa o 10%**, tj. 2,2 m ² ; – powyżej 39 sztuk – powierzchnia może być mniejsza o 10%** tj. 1,8	co najmniej 2,5 m ² , przy czym co najmniej 0,95 m ² powierzchni kojca powinno stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15% tego podłoża – otwory odpływowe Jeśli w kojcu utrzymywane jest: – do 5 sztuk – powierzchnia powinna być większa o 10%** tj. 2,7 m ² ; – powyżej 39 sztuk – powierzchnia może być mniejsza o 10%** tj. 2,2 m ²
Powierzchnia kojca/szt. zwierzęcia, utrzymywanie pojedyncze:				
3	Loch (***)	co najmniej: – długość – długość zwierzęcia powiększona o 0,3 m, nie mniej jednak niż 2 m; – szerokość 0,6 m	co najmniej 2,7 m ²	co najmniej 3,4 m ²

(*) Rozporządzenie MRiRW z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.).

(**) w stosunku do wartości wskazanych powyżej.

(***) Dotyczy gospodarstw utrzymujących mniej niż 10 loch lub loszek od 4. tygodnia po pokryciu do tygodnia przed przewidywanym terminem prosięcia.

• PRAKTYKA – utrzymywanie na ściółce

Rolnik realizujący praktykę utrzymywanie na ściółce zapewnia wszystkim lochom i loszkom po pokryciu ściółką ze słomy lub podobnego materiału, na powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek tych zwierząt.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez:

- zrobienie zdjęcia geotagowanego dokumentującego stosowanie ściółki w pomieszczeniu lub w budynku, w których lochy i loszki po pokryciu są utrzymywane zgodnie z wymogami tej praktyki i przesłanie tego zdjęcia z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej

albo

- złożenie oświadczenia o zapewnieniu świniom objętym wymogami praktyki utrzymywania na ściółce za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej.

• PRAKTYKA – późniejsze odsadzanie prosiąt

Rolnik realizujący praktykę zapewnia późniejsze odsadzanie prosiąt – nie wcześniej niż w 35. dniu od dnia ich urodzenia.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez prowadzenie rejestru terminów odsadzenia prosiąt, który składa się za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobro- stanowej.

• PRAKTYKA – utrzymywanie loch zgodnie z wymogami systemu QAFP

Płatność z tytułu obowiązujących w tym systemie ograniczeń w zakresie stosowania antybiotyków.

Praktykę utrzymywania loch zgodnie z wymogami systemu QAFP, może realizować rolnik, który uczestniczy w systemie QAFP oraz posiada wydany do dnia 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tej praktyki, certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami systemu QAFP. Certyfikatem muszą być objęte wszystkie lochy w gospodarstwie.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez złożenie certyfikatu (wydanego przez upoważnioną jednostkę certyfikującą) do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,

Płatność dobrostanowa:

– za realizację poszczególnych praktyk w ramach wariantu Dobrostan loch przyznaje się następującą liczbę punktów:

- » zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach – **3,9 pkt/1 szt. lochy,**
- » zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach – **9,3 pkt/1 szt. lochy,**
- » utrzymywanie na ściółce – **1,6 pkt/1 szt. lochy,**
- » późniejsze odsadzanie prosiąt – **2,7 pkt/1 szt. lochy,**
- » utrzymywanie loch zgodnie z wymogami systemu QAFP – **1,9 pkt/1 szt. lochy.**

- maksymalna wartość 1 punktu wynosi 22,47 EUR czyli ok. 100 zł (1 EUR = 4,45 zł),
- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,
- liczba loch ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus jako średnia liczba loch, które kwalifikują się do płatności.

4.2. Wariant Dobrostan tuczników

Zasady ogólne:

1. Tucznik jest to zwierzę z gatunku świnia (*Sus scrofa*), przeznaczone do tuczu, bez względu na płeć, od ukończenia 10. tygodnia życia do dnia uboju.
2. Warchlak jest to zwierzę z gatunku świnia (*Sus scrofa*), od odsadzenia do ukończenia 10. tygodnia życia.

3. Rolnik zapewnia wszystkim warchlakom i tucznikom utrzymanym w gospodarstwie (we wszystkich siedzibach stad) ulepszone warunki dobrostanu, zgodnie z wymogami wariantu.

4. Do płatności dobrostanowej kwalifikują się tuczniki pochodzące od loch objętych wnioskiem o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan loch lub tuczniki pochodzące od loch utrzymanych w siedzibie stada położonej nie dalej niż 50 km w linii prostej od siedziby stada,

w której są utrzymywane tuczniki, w odniesieniu do których realizowany jest wariant Dobrostan tuczników.

5. Świniom zapewnia się stały dostęp do wystarczającej ilości bezpiecznych materiałów lub przedmiotów absorbujących ich uwagę, dzięki którym zwierzęta zaspokajają potrzebę poznawania otoczenia i poszukiwania paszy.
6. Płatność nie jest przyznawana do tuczników poddanych ubojowi w okresie 4 miesięcy od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności (okres karencji) – w przypadku gdy rolnik nie złożył wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan tuczników w poprzednim roku.
7. Rolnik, który chce realizować wariant Dobrostan tuczników zobowiązany jest do realizacji praktyki:
  - Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach albo
  - Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach.
 Jedynie przy wyborze jednej z ww. praktyk rolnik może dodatkowo realizować praktyki:
  - Utrzymywanie na ściółce,
  - Utrzymywanie w cyklu zamkniętym,
  - Utrzymywanie tuczników zgodnie z wymogami systemu QAFP.

Zasady szczegółowe:

- PRAKTYKA – zwiększenie co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach

- **PRAKTYKA – zwiększenie co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach**

Rolnik realizujący jedną z ww. praktyk:

– posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR na jej stronie internetowej. W przypadku kontynuacji tej samej praktyki w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność dobrostanową za realizację tej praktyki:

- » ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie w zakresie wskazanej maksymalnej liczby warchlaków i tuczników oraz maksymalnej liczby świń (bez prosiąt nieodsadzonych), które ze względu na wymogi wariantu mogą być utrzymywane jednocześnie w danym gospodarstwie,
- » ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji, o której mowa powyżej.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach oraz rolników utrzymujących tuczniki w ramach krajowego systemu jakości QAFP w przypadku realizacji praktyki zwiększona powierzchnia bytowa co najmniej o 20%.

– zapewnia zwierzętom zwiększone wielkości powierzchni bytowej (w zależności od realizowanej praktyki) zgodne z tabelą 2.

Tabela 2. Minimalne i zwiększone wielkości powierzchni w pomieszczeniach/budynkach

TUCZNIKI				
Lp.		Minimalne wielkości powierzchni – obowiązujące normy prawne*	Wymogi w praktyce – zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa	Wymogi w praktyce – zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa
1	Powierzchnia kojca/szt. zwierzęcia, utrzymywanie grupowe; warchlaki i tuczniki o masie ciała, co najmniej:			
	do 10 kg	0,15 m ²	0,18 m ²	0,23 m ²
	powyżej 10 do 20 kg	0,2 m ²	0,24 m ²	0,3 m ²
	powyżej 20 do 30 kg	0,3 m ²	0,36 m ²	0,45 m ²
	powyżej 30 do 50 kg	0,4 m ²	0,48 m ²	0,6 m ²
	powyżej 50 do 85 kg	0,55 m ²	0,66 m ²	0,83 m ²
	powyżej 85 do 110 kg	0,65 m ²	0,78 m ²	0,98 m ²
	powyżej 110 kg	1 m ²	1,2 m ²	1,5 m ²

(*) Rozporządzenie MRiRW z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.).

- **PRAKTYKA – utrzymywanie na ściółce**

Rolnik realizujący praktykę utrzymywanie na ściółce zapewnia wszystkim warchlakom i tucznikom ściółkę ze słomy lub podobnego materiału, na powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek tych zwierząt.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez:

– zrobienie zdjęcia geotagowanego dokumentującego stosowanie ściółki w pomieszczeniu lub w budyn-

ku, w których warchlaki i tuczniki są utrzymywane zgodnie z wymogami tej praktyki i przestanie tego zdjęcia z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej

albo

- złożenie oświadczenia o zapewnieniu świniom objętym wymogami praktyki utrzymywania na ściółce za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej.

- **PRAKTYKA - utrzymywanie w cyklu zamkniętym**

Płatność dobrostanowa przyznawana jest do tuczników kwalifikujących się do płatności w ramach wariantu Dobrostan tuczników i urodzonych w gospodarstwie, w którym prowadzi się cykl zamknięty chowu świń, a rolnik realizuje praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt jednocześnie w ramach

wariantu Dobrostan loch i wariantu Dobrostan tuczników.

- **PRAKTYKA - utrzymywanie tuczników zgodnie z wymogami systemu QAFP**

Płatność z tytułu obowiązujących w tym systemie ograniczeń w zakresie stosowania antybiotyków.

Praktykę utrzymywania tuczników zgodnie z wymogami systemu QAFP, może realizować rolnik, który uczestniczy w systemie QAFP oraz posiada wydany do dnia 31 lipca roku, w którym złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tej praktyki certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami systemu QAFP. Certyfikatem muszą być objęte wszystkie tuczniki w gospodarstwie.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez złożenie certyfikatu (wydanego przez upoważnioną jednostkę certyfikującą) do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,

Płatność dobrostanowa:

- za realizację poszczególnych praktyk w ramach wariantu Dobrostan tuczników przyznaje się następującą liczbę punktów:

- » zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach - **0,4 pkt/1 szt. tuczniaka,**
- » zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach - **0,6 pkt/1 szt. tuczniaka,**
- » utrzymywanie na ściółce - **0,6 pkt/1 szt. tuczniaka,**
- » utrzymywanie w cyklu zamkniętym - **0,3 pkt/1 szt. tuczniaka,**
- » utrzymywanie tuczników zgodnie z wymogami systemu QAFP - **0,5 pkt/1 szt. tuczniaka;**

- maksymalna wartość 1 punktu wynosi 22,47 EUR, czyli ok. 100 zł (1 EUR = 4,45 zł),

- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,

- liczba tuczników ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus jako liczba tuczników oddanych do rzeźni lub poddanych ubojowi w gospodarstwie.

4.3. Wariant Dobrostan krów mlecznych

Zasady ogólne:

1. Krowa mleczna jest to samica bydła domowego (*Bos taurus*) typu użytkowego mlecznego lub typu użytkowego kombinowanego o mlecznym kierunku jej użytkowania, której wiek przekracza 24 miesiące.
2. Na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej rolnik posiada co najmniej jedną krowę mleczną.
3. Wymogami wariantu objęte są wszystkie krowy mleczne w gospodarstwie.
4. Płatność przysługuje do krowy, w odniesieniu do której rolnik określił w IRZ Plus mleczny typ użytkowy, a w przypadku krowy typu użytkowego kombinowanego – mleczny kierunek jej użytkowania. Zgłoszeń tych rolnik dokonuje do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, a w przypadku krów objętych wymogami tego wariantu w trakcie okresu realizacji wymogów w ramach tego wariantu – przed upływem 7 dni od dnia objęcia krowy tymi wymogami.
5. W ramach wariantu Dobrostanu krów mlecznych rolnik może realizować następujące praktyki:
  - Zapewnienie wypasu,
  - Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
  - Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
  - Zapewnienie wybiegu,
  - Utrzymywanie na ściółce,
  - Późniejsze odsadzanie cieląt.
6. W przypadku utrzymywania bydła na uwięzi w pomieszczeniu/budynku rolnik nie może realizować praktyk: zwiększona co najmniej o 20% lub co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach.

Zasady szczególne:

• PRAKTYKA – zapewnienie wypasu

Rolnik realizujący praktykę:

- w okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej) wszystkie krowy mleczne utrzymywane w gospodarstwie (we wszystkich siedzibach stad) wypasa co najmniej przez 120 dni (przez co najmniej 6 godzin dziennie),

bez uwięzi,

- wypasa krowy mleczne na gruntach wskazanych przez niego we wniosku o przyznanie płatności.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez:

- prowadzenie rejestru wypasu krów mlecznych,

albo

- złożenie oświadczenia o zapewnieniu wypasu krowom mlecznym.

Dokumenty te rolnik składa, za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR, w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie.

- **PRAKTYKA** – zwiększenie co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach
- **PRAKTYKA** – zwiększenie co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach

Rolnik realizujący jedną z ww. praktyk:

- utrzymuje krowy mleczne bez uwięzi w pomieszczeniach lub w budynkach,
- posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR, na jej stronie internetowej. W przypadku kontynuacji tej samej praktyki w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność dobrostanową za realizację tej praktyki:

» ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie w zakresie wskazanej maksymalnej liczby krów mlecznych, które ze względu na wymogi wariantu mogą być utrzymywane jednocześnie w danym gospodarstwie,

» ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji, o której mowa powyżej.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach.

- zapewnia zwierzętom zwiększone wielkości powierzchni bytowej (w zależności od realizowanej praktyki) zgodne z tabelą 3.

Tabela 3. Minimalne i zwiększone wielkości powierzchni w pomieszczeniach/budynkach

KROWY MLECZNE				
Lp.		Minimalne wielkości powierzchni – obowiązujące normy prawne*	Wymogi w praktyce – zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa	Wymogi w praktyce – zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa
1	W systemie wolnostanowiskowym z wydzielonymi legowiskami: wymiary wydzielonego legowiska:	- długość – co najmniej 2,1 m, - szerokość – co najmniej 1,1 m;	- długość – co najmniej 2,1 m, - szerokość – co najmniej 1,1 m;	- długość – co najmniej 2,1 m, - szerokość – co najmniej 1,1 m;
	Powierzchnia odpasowo-ruchowa:	brak	co najmniej 4 m ²	co najmniej 5 m ²
2	Powierzchnia w przeliczeniu na jedną sztukę w systemie wolnostanowiskowym bez wydzielonych legowisk na ściółce	co najmniej 4,5 m ²	co najmniej 5,4 m ²	co najmniej 6,8 m ²

(*) Rozporządzenie MRiRW z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1966).

• PRAKTYKA zapewnienie wybiegu

Rolnik realizujący praktykę zapewnia wszystkim krowom mlecznym dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika), bez uwięzi, przez co najmniej 4 godziny dziennie w okresie przestrzegania wymogów. Zapewniając wybieg, rolnik bierze pod uwagę stan fizjologiczny utrzymywanych krów oraz niekorzystne zjawiska pogodowe. W okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej) praktykę zapewnienia wybiegu uznaje się za zrealizowaną, jeżeli w tym okresie rolnik realizuje praktykę wypasu co najmniej przez 8 godzin dziennie.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez:

- prowadzenie rejestru wybiegu krów mlecznych

albo

- złożenie oświadczenia o zapewnieniu wybiegu krowom mlecznym.

Dokumenty te rolnik składa, za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie.

• PRAKTYKA – utrzymywanie na ściółce

Rolnik realizujący praktykę utrzymywanie na ściółce zapewnia wszystkim krowom mlecznym ściółkę ze słomy lub podobnego materiału na powierzchni pozwalającej na ich jednoczesny odpoczynek.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez:

- zrobienie zdjęcia geotagowanego dokumentującego stosowanie ściółki w pomieszczeniu lub w budynku, w których krowy mleczne są utrzymywane zgodnie z wymogami tej praktyki i przesłanie tego zdjęcia z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,

albo

- złożenie oświadczenia o zapewnieniu krowom mlecznym utrzymywania na ściółce za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej.

• PRAKTYKA – późniejsze odsadzanie cieląt

Wszystkie cielęta urodzone w gospodarstwie odsadzane są nie wcześniej niż w 5. dniu od dnia ich urodzenia.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez prowadzenie rejestru terminów odsadzenia cieląt, który składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR w sposób określony w przepisach o ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej.

Płatność dobrostanowa:

- za realizację poszczególnych praktyk w ramach wariantu Dobrostan krów mlecznych przyznaje się następującą liczbę punktów:
  - » zapewnienie wypasu – **3,1 pkt/1 szt. krowy mlecznej,**
  - » zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach – **6,9 pkt/1 szt. krowy mlecznej,**
  - » zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach – **10,0 pkt/1 szt. krowy mlecznej,**

- » zapewnienie wybiegu – **2,0 pkt/1 szt. krowy mlecznej**,
- » utrzymanie na ściółce – **1,0 pkt/1 szt. krowy mlecznej**,
- » późniejsze odsadzanie cieląt – **1,7 pkt/1 szt. krowy mlecznej**;
- maksymalna wartość 1 punktu wynosi 22,47 EUR, czyli ok. 100 zł (1 EUR = 4,45 zł),
- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,
- liczba krów mlecznych ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus jako średnia liczba krów, które kwalifikują się do płatności w okresie przestrzegania wymogów.

W przypadku praktyki – późniejsze odsadzanie cieląt – do liczby krów utrzymywanych przez rolnika w okresie przestrzegania wymogów praktyki, których cielęta urodzone w tym okresie zostały odsadzone zgodnie z wymogiem.

4.4. Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach

Zasady ogólne:

1. Krowa mamka to samica bydła domowego (*Bos taurus*) typu użytkowego mięsnego lub typu użytkowego kombinowanego o mięsnym kierunku jej użytkowania, mająca powyżej 24 miesięcy życia.
2. Na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej rolnik posiada co najmniej jedną krowę mamkę.
3. Wymogami wariantu objęte są wszystkie krowy mamki, cielęta, jałówki, a także opasy o masie ciała do 300 kg⁶ typu użytkowego mięsnego lub typu użytkowego kombinowanego o mięsnym kierunku ich użytkowania, zwane dalej krowy mamki z przychowkiem.
4. Płatność przysługuje do krowy mamki, w odniesieniu do której rolnik określił w IRZ Plus mięsny typ użytkowy, a w przypadku krowy typu użytkowego kombinowanego – mięsny kierunek jej użytkowania. Zgłoszeń tych rolnik dokonuje do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, a w przypadku krów objętych wymogami tego wariantu w trakcie okresu realizacji wymogów w ramach tego wariantu – przed upływem 7 dni od dnia objęcia krowy tymi wymogami. Określenie w IRZ Plus mięsnego typu użytkowania lub mięsnego kierunku użytkowania obejmuje również cielęta, jałówki i opasy o masie ciała do 300 kg.
5. W ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach/budynkach rolnik może realizować następujące praktyki:
  - Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
  - Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
  - Zapewnienie wypasu,
  - Zapewnienie wybiegu,
  - Utrzymywanie na ściółce,
  - Utrzymywanie zwierząt zgodnie z wymogami systemu QMP
6. W przypadku utrzymywania bydła na uwięzi w pomieszczeniu/budynku rolnik nie może realizować praktyk: zwiększona co najmniej o 20% lub co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach oraz praktyki utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP.

Zasady szczegółowe:

- Praktyka – zwiększenie co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach
- Praktyka – zwiększenie co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach

Rolnik realizujący jedną z ww. praktyk:

⁶ Przyjmuje się, że opasy te osiągają masę ciała 300 kg w wieku 8 miesięcy

- utrzymuje krowy mamki z przychówkiem bez uwięzi w pomieszczeniach lub w budynkach,
  - posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR, na jej stronie internetowej. W przypadku kontynuacji tej samej praktyki w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność dobrostanową za realizację tej praktyki:
    - » ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie w zakresie posiadanej powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach przeznaczonej dla krów mamek z przychówkiem,
    - » ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji, o której mowa powyżej.
- Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,
- Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach;
- zapewnia zwierzętom zwiększone wielkości powierzchni bytowej (w zależności od realizowanej praktyki): krowom mamkom zgodnie z tabelą 3, opasom i cielętom objętym wymogami niniejszego wariantu zgodnie z tabelą 6, jałówkom zgodnie z tabelą 4.

Tabela 4. Minimalne i zwiększone wielkości powierzchni w pomieszczeniach/budynkach

JAŁÓWKI				
Lp.		Minimalne wielkości powierzchni - obowiązujące normy prawne*	Wymogi w praktyce - Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa	Wymogi w praktyce - Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa
1	Powierzchnia, w przeliczeniu na jedną sztukę w systemie wolnostanowiskowym z wydzielonymi legowiskami	Jałówki powyżej 7. mies. ciąży		
		wymiary wydzielonego legowiska: - długość - co najmniej 2,1 m, - szerokość - co najmniej 1,1 m	wymiary wydzielonego legowiska: - długość - co najmniej 2,1 m, - szerokość - co najmniej 1,1 m;	wymiary wydzielonego legowiska: - długość - co najmniej 2,1 m, - szerokość - co najmniej 1,1 m;
		powierzchnia odpasowo-ruchowa: brak	powierzchnia odpasowo-ruchowa: co najmniej 4 m ²	powierzchnia odpasowo-ruchowa: co najmniej 5 m ²
		Jałówki powyżej 6. mies. życia, ale nie dłużej niż do 7. mies. ciąży		
		wymiary wydzielonego legowiska: - długość - co najmniej 1,9 m, - szerokość - co najmniej 0,9 m;	wymiary wydzielonego legowiska: - długość - co najmniej 1,9 m, - szerokość - co najmniej 0,9 m;	wymiary wydzielonego legowiska: - długość - co najmniej 1,9 m, - szerokość - co najmniej 0,9 m;
	powierzchnia odpasowo-ruchowa: brak	powierzchnia odpasowo-ruchowa: 4 m ²	powierzchnia odpasowo-ruchowa: 5 m ²	
2	Powierzchnia, w przeliczeniu na jedną sztukę w systemie wolnostanowiskowym bez wydzielonych	Jałówki powyżej 7. mies. ciąży		
		co najmniej 4,5 m ²	co najmniej 5,4 m ²	co najmniej 6,8 m ²
		Jałówki powyżej 6. mies. życia, ale nie dłużej niż do 7. mies. ciąży		
	co najmniej 2,2 m ²	co najmniej 2,6 m ²	co najmniej 3,3 m ²	
3	Powierzchnia, w przeliczeniu na jedną sztukę w systemie wolnostanowiskowym bez wydzielonych	Jałówki powyżej 19. mies. życia, jednak nie dłużej niż do 7. mies. ciąży		
		co najmniej 2 m ²	co najmniej 2,2 m ²	co najmniej 3 m ²
		Jałówek powyżej 6. mies. życia do 19. mies. życia		
	co najmniej 1,6 m ²	co najmniej 1,9 m ²	co najmniej 2,4 m ²	

(*) Rozporządzenie MRiRW z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1966).

• PRAKTYKA – utrzymywanie na ściółce

Rolnik realizujący praktykę utrzymywanie na ściółce zapewnia wszystkim krowom mamkom z przychówkiem ściółkę ze słomy lub podobnego materiału na powierzchni pozwalającej na ich jednoczesny odpoczynek.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez:

- zrobienie zdjęcia geotagowanego dokumentującego stosowanie ściółki w pomieszczeniu lub w budynku, w których krowy mamki z przychówkiem są utrzymywane zgodnie z wymogami tej praktyki i przesłanie tego zdjęcia z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej

albo

- złożenie oświadczenia o zapewnieniu krowom mamkom z przychówkiem utrzymywania na ściółce za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej.

• PRAKTYKA – zapewnienie wybiegu

Rolnik realizujący praktykę zapewnia wszystkim krowom mamkom z przychówkiem dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika), bez uwięzi, przez co najmniej 4 godziny dziennie w okresie przestrzegania wymogów. Zapewniając wybieg, rolnik bierze pod uwagę stan fizjologiczny utrzymywanych zwierząt oraz niekorzystne zjawiska pogodowe. W okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej) praktykę zapewnienia wybiegu uznaje się za zrealizowaną, jeżeli w tym okresie rolnik realizuje praktykę wypasu co najmniej przez 8 godzin dziennie.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez:

- prowadzenie rejestru wybiegu krów mamek z przychówkiem

albo

- złożenie oświadczenia o zapewnieniu wybiegu krowom mamkom z przychówkiem.

Dokumenty te rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie.

• PRAKTYKA – zapewnienie wypasu

Rolnik realizujący praktykę:

- w okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej), wszystkie krowy mamki z przychówkiem utrzymywane w gospodarstwie (we wszystkich siedzibach stad) wypasa co najmniej przez 120 dni (przez co najmniej 6 godzin dziennie), bez uwięzi. Zapewniając wypas, rolnik bierze pod uwagę stan fizjologiczny utrzymywanych krów mamek z przychówkiem oraz niekorzystne zjawiska pogodowe,
- wypasa krowy mamki z przychówkiem na gruntach wskazanych przez niego we wniosku o przyznanie płatności.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez:

- prowadzenie rejestru wypasu krów mamek z przychówkiem

albo

- złożenia oświadczenia o zapewnieniu wypasu krowom mamkom z przychówkiem.

Dokumenty te rolnik składa, za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR, w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie.

- **PRAKTYKA – utrzymywanie zwierząt zgodnie z wymogami systemu QMP**

Płatność z tytułu obowiązujących w tym systemie ograniczeń w zakresie stosowania antybiotyków.

Praktykę utrzymywania zgodnie z wymogami systemu QMP, może realizować rolnik, który uczestniczy w systemie QMP oraz posiada wydany do dnia 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tej praktyki certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami systemu QMP. Na certyfikacie są wskazane sztuki bydła objęte tym systemem.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez złożenie certyfikatu (wydanego przez upoważnioną jednostkę certyfikującą) do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,

Płatność dobrostanowa:

- za realizację poszczególnych praktyk w ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach przyznaje się następującą liczbę punktów:
  - » zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach – **3,6 pkt/1 szt. krowy mamki,**
  - » zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach – **9,1 pkt/1 szt. krowy mamki,**
  - » utrzymanie na ściółce – **0,9 pkt/1 szt. krowy mamki,**
  - » zapewnienie wybiegu – **1,5 pkt/1 szt. krowy mamki,**
  - » zapewnienie wypasu – **1,5 pkt/1 szt. krowy mamki,**
  - » utrzymywanie zwierząt zgodnie z wymogami systemu QMP – **2,5 pkt/1 szt. krowy mamki.**
- maksymalna wartość 1 punktu wynosi 22,47 EUR, czyli ok. 100 zł (1 EUR = 4,45 zł),
- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,
- liczba krów mamek ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus jako średnia liczba krów, które kwalifikują się do płatności w okresie przestrzegania wymogów.

4.5. Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym

Zasady ogólne:

1. Krowa mamka to samica bydła domowego (*Bos taurus*) typu użytkowego mięsnego lub typu użytkowego kombinowanego o mięsnym kierunku jej użytkowania, mająca powyżej 24 miesięcy życia.
2. Na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej rolnik posiada co najmniej jedną krowę mamkę.
3. Wymogami wariantu objęte są wszystkie krowy mamki, cielęta, jałówki, a także opasy o masie ciała do 300 kg⁷ typu użytkowego mięsnego lub typu użytkowego kombinowanego o mięsnym kierunku ich użytkowania, zwane dalej krowy mamki z przychówkiem.
4. Płatność przysługuje do krowy mamki, w odniesieniu do której rolnik określił w IRZ Plus mięsny typ użytkowy, a w przypadku krowy typu użytkowego kombinowanego – mięsny kierunek jej użytkowania. Zgłoszeń tych rolnik dokonuje do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, a w przypadku krów objętych wymogami tego wariantu w trakcie okresu realizacji wymogów w ramach tego wariantu – przed upływem 7 dni od dnia objęcia krowy tymi wymogami. Określenie w IRZ Plus mięsnego typu użytkowania lub mięsnego kierunku użytkowania obejmuje również cielęta, jałówki i opasy o masie ciała do 300 kg.
5. W ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym rolnik może realizować następujące praktyki:
  - Zwiększona co najmniej o 20% zewnętrzna powierzchnia bytowa,
  - Utrzymywanie zwierząt zgodnie z wymogami systemu QMP.

Zasady szczegółowe:

- **Praktyka – zwiększenie co najmniej o 20% zewnętrzna powierzchnia bytowa**

Rolnik realizujący ww. praktykę :

- posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR, na jej stronie. W przypadku kontynuacji tego wariantu w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność za ten wariant:
  - » ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w planie w zakresie podanej wielkości (w m²) i terminach wykorzystania zewnętrznej powierzchni bytowej przeznaczonej dla krów mamek z przychówkiem,
  - » ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji, o których mowa powyżej.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach.

- zapewnia zwierzętom objętym wymogami wariantu zwiększone wielkości powierzchni bytowej zgodnie z tabelą 5.

⁷ Przyjmuje się, że opasy te osiągają masę ciała 300 kg w wieku 8 miesięcy

Tabela 5. Minimalne i zwiększone wielkości zewnętrznych powierzchni bytowych

Zwierzęta objęte wymogami			
Lp.		Minimalne wielkości powierzchni – obowiązujące normy prawne*	Wymogi w wariancie
Powierzchnia, na której utrzymywane jest bydło w przeliczeniu na jedną sztukę wynosi co najmniej:			
1	Cielęta	5 m ²	6 m ²
2	Jałówki	10 m ²	12 m ²
3	Opasy do 300 kg	–	12 m ²
4	Krowy	15 m ²	18 m ²

*Rozporządzenie MRiRW z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1966). Rozporządzenie MRiRW z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.).

• PRAKTYKA – utrzymywanie zwierząt zgodnie z wymogami systemu QMP

Płatność z tytułu obowiązujących w tym systemie ograniczeń w zakresie stosowania antybiotyków.

Praktykę utrzymywania zgodnie z wymogami systemu QMP, może realizować rolnik, który uczestniczy w systemie QMP oraz posiada wydany do dnia 31 lipca roku, w którym złożyli wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tej praktyki certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami systemu QMP. Na certyfikacie są wskazane sztuki bydła objęte tym systemem.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez złożenie certyfikatu (wydanego przez upoważnioną jednostkę certyfikującą) do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,

Płatność dobrostanowa:

- za realizację poszczególnych praktyk w ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym przyznaje się następującą liczbę punktów:
  - » zwiększona co najmniej o 20% zewnętrzna powierzchnia bytowa – **3,8 pkt/1 szt. krowy mamki**,
  - » utrzymywanie zwierząt zgodnie z wymogami systemu QMP – **2,5 pkt/1 szt. krowy mamki**.
- maksymalna wartość 1 punktu wynosi 22,47 EUR czyli ok. 100 zł (1 EUR = 4,45 zł),
- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,
- liczba krów mamek ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus jako średnia liczba krów, które kwalifikują się do płatności w okresie przestrzegania wymogów.

4.6. Wariant Dobrostan opasów

Zasady ogólne:

1. Opas to samica lub samiec bydła domowego (*Bos taurus*), w wieku poniżej 18 miesięcy życia, przeznaczone do opasu i utrzymywane z przeznaczeniem do produkcji mięsa.
2. Wymogami objęte są wszystkie opasy w gospodarstwie.

3. Do płatności kwalifikują się opasy:
  - w wieku od ukończenia 4 miesiąca do ukończenia 18 miesiąca życia, utrzymywane w danym gospodarstwie w okresie przestrzegania wymogów wariantu, przez co najmniej 120 dni – w przypadku opasów, które nie pochodzą od krów mamek objętych interwencją ekoschemat Dobrostan zwierząt,
  - o masie ciała powyżej 300 kg⁸ do ukończenia 18 miesiąca życia, utrzymywane w danym gospodarstwie w okresie przestrzegania wymogów wariantu, co najmniej przez 120 dni – w przypadku opasów, które pochodzą od krów mamek objętych interwencją ekoschemat Dobrostan zwierząt.
4. Rolnik zgłasza w IRZ Plus przeznaczenie zwierzęcia do opasu do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, a w przypadku opasów objętych wymogami tego wariantu w trakcie okresu realizacji wymogów w ramach tego wariantu – przed upływem 7 dni od dnia objęcia opasa tymi wymogami.
5. W ramach wariantu Dobrostanu opasów rolnik może realizować następujące praktyki:
  - Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
  - Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
  - Utrzymywanie na ściółce,
  - Zapewnienie wybiegu,
  - Zapewnienie wypasu,
  - Utrzymywanie opasów zgodnie z wymogami systemu QMP.
6. W przypadku utrzymywania bydła na uwięzi w pomieszczeniu/budynku rolnik nie może realizować praktyk: zwiększona co najmniej o 20% lub co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach oraz praktyki utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP.

Zasady szczegółowe:

- **Praktyka – zwiększenie co najmniej o 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach**
- **Praktyka – zwiększenie co najmniej o 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach**

Rolnik realizujący jedną z ww. praktyk:

- utrzymuje opasy bez uwięzi w pomieszczeniach lub w budynkach,
- posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR, na jej stronie internetowej. W przypadku kontynuacji tej samej praktyki w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność dobrostanową za realizację tej praktyki:
  - » ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie w zakresie posiadanej powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach przeznaczonej dla opasów,
  - » ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji, o których mowa powyżej.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach,

- zapewnia zwierzętom zwiększone wielkości powierzchni bytowej (w zależności od realizowanej praktyki) zgodne z tabelą 6.

⁸ Przyjmuje się, że opasy te osiągają masę ciała 300 kg w wieku 8 miesięcy

Tabela 6. Minimalne i zwiększone wielkości powierzchni w pomieszczeniach/budynkach

OPASY				
Lp.		Minimalne wielkości powierzchni – obowiązujące normy prawne*	Wymogi w praktyce – Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa	Wymogi w praktyce – Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa
CIEŁĘTA (*)				
1	Utrzymywane pojedynczo – wymiary kojca w przeliczeniu na jedną sztukę***	a) szerokość – co najmniej wysokość cielęcia w kłębie, b) długość – co najmniej 1,1 długości ciała cielęcia mierzonej od czubka nosa do ogonowej krawędzi guza kulszowego	a) szerokość – co najmniej wysokość cielęcia w kłębie +20%, b) długość – co najmniej 1,1 długości ciała cielęcia mierzonej od czubka nosa do ogonowej krawędzi guza kulszowego + 20%	a) szerokość – co najmniej wysokość cielęcia w kłębie +50%, b) długość – co najmniej 1,1 długości ciała cielęcia mierzonej od czubka nosa do ogonowej krawędzi guza kulszowego + 50%
	Utrzymywane grupowo – powierzchnia kojca w przeliczeniu na jedną sztukę	1) 1,5 m ² – dla cieląt o masie ciała do 150 kg; 2) 1,7 m ² – dla cieląt o masie ciała powyżej 150 do 220 kg; 3) 1,8 m ² – dla cieląt o masie ciała powyżej 220 kg.	1) 1,8 m ² – dla cieląt o masie ciała do 150 kg; 2) 2 m ² – dla cieląt o masie ciała powyżej 150 do 220 kg; 3) 2,2 m ² – dla cieląt o masie ciała powyżej 220 kg.	1) 2,3 m ² – dla cieląt o masie ciała do 150 kg; 2) 2,6 m ² – dla cieląt o masie ciała powyżej 150 do 220 kg; 3) 2,7 m ² – dla cieląt o masie ciała powyżej 220 kg.
OPASY (**)				
2	Utrzymywane bez uwięzi wolnostanowiskowo bez wydzielonych legowisk na ściółce – powierzchnia w przeliczeniu na jedną sztukę	bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,6 m ²	bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,9 m ²	bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 2,4 m ²
		bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,2 m ²	bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,6 m ²	bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 3,3 m ²
OPASY (**)				
3	Utrzymywane bez uwięzi wolnostanowiskowo, bez wydzielonych legowisk i ściółki – powierzchnia w przeliczeniu na jedną sztukę	bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,3 m ²	bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,6 m ²	bydło opasowe o masie ciała do 300 kg – co najmniej 2 m ²
		bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 1,8 m ²	bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,2 m ²	bydło opasowe o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,7 m ²

(*) Rozporządzenie MRiRW z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.).

(**) Rozporządzenie MRiRW z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. z 2019, poz. 1966).

(***) Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2023 poz. 1580) – pojedynczo można utrzymywać cielęta w wieku powyżej 8 tygodni tylko w gospodarstwach, które posiadają mniej niż 6 sztuk cieląt (w gospodarstwach utrzymujących co najmniej 6 cieląt – zabrania się utrzymania pojedynczo cieląt w wieku powyżej 8 tygodnia życia).

• PRAKTYKA – utrzymywanie na ściółce

Rolnik realizujący praktykę utrzymywanie na ściółce zapewnia wszystkim opasom ściółkę ze słomy lub podobnego materiału na powierzchni pozwalającej na ich jednoczesny odpoczynek.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez:

- zrobienie zdjęcia geotagowanego dokumentującego stosowanie ściółki w pomieszczeniu lub w budynku, w których opasy są utrzymywane zgodnie z wymogami tej praktyki i przesłanie tego zdjęcia z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej

albo

- złożenie oświadczenia o zapewnieniu opasom utrzymywania na ściółce za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie internetowej, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej.

• PRAKTYKA – zapewnienie wybiegu

Rolnik realizujący praktykę zapewnia wszystkim opasom utrzymywanych w gospodarstwie dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika), bez uwięzi, przez co najmniej 4 godziny dziennie w okresie przestrzegania wymogów. Zapewniając wybieg, rolnik bierze pod uwagę stan fizjologiczny utrzymywanych opasów oraz niekorzystne zjawiska pogodowe. W okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej) praktykę zapewnienia wybiegu uznaje się za zrealizowaną, jeżeli w tym okresie rolnik realizuje praktykę wypasu co najmniej przez 8 godzin dziennie.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez:

- prowadzenie rejestru wybiegu opasów

albo

- złożenie oświadczenia o zapewnieniu wybiegu opasom.

Dokumenty te rolnik składa, za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR, w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie.

• PRAKTYKA – zapewnienie wypasu

Rolnik realizujący praktykę:

- w okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej) wszystkie opasy utrzymywane w gospodarstwie (we wszystkich siedzibach stad)

- wypasa co najmniej przez 120 dni (przez co najmniej 6 godzin dziennie), bez uwięzi. Zapewniając wypas, rolnik bierze pod uwagę stan fizjologiczny utrzymywanych opasów oraz niekorzystne zjawiska pogodowe,
- wypasa opasy na gruntach, wskazanych przez niego we wniosku o przyznanie płatności.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez:

- prowadzenia rejestru wypasu opasów
- albo
- złożenia oświadczenia o zapewnieniu wypasu opasom.

Dokumenty te rolnik składa, za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR, w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie.

• PRAKTYKA - utrzymywanie opasów zgodnie z wymogami systemu QMP

Płatność z tytułu obowiązujących w tym systemie ograniczeń w zakresie stosowania antybiotyków.

Praktykę utrzymywania zgodnie z wymogami systemu QMP, może realizować rolnik, który uczestniczy w systemie QMP oraz posiada wydany do dnia 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tej praktyki certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami systemu QMP. Na certyfikacie są wskazane sztuki bydła objęte tym systemem.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez złożenie certyfikatu (wydanego przez upoważnioną jednostkę certyfikującą) do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,

Płatność dobrostanowa:

- za realizację poszczególnych praktyk w ramach wariantu Dobrostan opasów przyznaje się następującą liczbę punktów:
  - » zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach - **0,8 pkt/1 szt. opasa,**
  - » zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach - **2,0 pkt/1 szt. opasa,**
  - » utrzymanie na ściółce - **0,9 pkt/1 szt. opasa,**
  - » zapewnienie wybiegu - **2,8 pkt/1 szt. opasa,**
  - » zapewnienie wypasu - **2,9 pkt/1 szt. opasa,**
  - » utrzymywanie opasów zgodnie z wymogami systemu QMP - **1,3 pkt/1 szt. opasa.**
- maksymalna wartość 1 punktu wynosi 22,47 EUR, czyli ok. 100 zł (1 EUR = 4,45 zł),
- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,
- liczba opasów ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZPlus jako średnia liczba opasów, które kwalifikują się do płatności w okresie przestrzegania wymogów.

4.7. Wariant Dobrostan owiec

Zasady w ramach wariantu:

1. Płatność przysługuje do samic z gatunku owca domowa (*Ovis aries*) mających co najmniej 12 miesięcy życia,
2. Wymogami wariantu objęte się wszystkie zwierzęta z gatunku owca domowa w gospodarstwie – we wszystkich siedzibach stada,
3. W ramach wariantu Dobrostan owiec płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.

Rolnik realizujący wariant:

- zapewnia wszystkim zwierzętom wypas lub dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika) – przez co najmniej 120 dni w okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej).

Potwierdzeniem realizacji wymogu jest złożenie oświadczenia o zapewnieniu zwierzętom z gatunku owca domowa wypasu lub dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej, w którym rolnik podaje datę rozpoczęcia wypasu. Oświadczenie rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

- posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR, na jej stronie internetowej. W przypadku kontynuacji tego wariantu w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność dobrostanową za realizację tego wariantu:
  - » ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie w zakresie: (i) posiadanej powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach przeznaczonej dla zwierząt z gatunku owca domowa lub (ii) sposobu utrzymywania zwierząt (pojedynczo lub grupowo), a w przypadku jednoczesnego utrzymywania tych zwierząt zarówno pojedynczo, jak i grupowo – również w zakresie wskazania liczby zwierząt utrzymywanych pojedynczo oraz plenności maciorek,
  - » ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji, o których mowa powyżej.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach.

- zapewnia zwierzętom zwiększone wielkości powierzchni bytowej zgodne z tabelą 7.

Tabela 7. Minimalne i zwiększone wielkości powierzchni w pomieszczeniach/budynkach

OWCE			
Lp.		Minimalne wielkości powierzchni – obowiązujące normy prawne*	Wymogi w wariancie
1	Powierzchnia pomieszczenia dla owiec utrzymywanych pojedynczo, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:		
	samicy gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy	–	co najmniej 2,16 m ²
	samicy gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy z jagnięciem	co najmniej 2,5 m ² i dodatkowo co najmniej 0,7 m ² dla każdego następnego jagnięcia ssącego	co najmniej 3 m ² i dodatkowo co najmniej 0,84 m ² dla każdego następnego jagnięcia ssącego
	samicy gatunku owca domowa w wieku od 6 do 12 miesięcy	co najmniej 1,5 m ²	co najmniej 1,8 m ²
	samca gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy(**)	co najmniej 3 m ²	co najmniej 3,6 m ²
	samca gatunku owca domowa w wieku od 6 do 12 miesięcy(**)	co najmniej 2 m ²	co najmniej 2,4 m ²
	samca gatunku owca domowa – skopka	co najmniej 0,8 m ²	co najmniej 0,96 m ²
2	Powierzchnia pomieszczenia dla owiec utrzymywanych grupowo, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:		
	samicy gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy	–	co najmniej 1,2 m ²
	samicy gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy z jagnięciem	co najmniej 1,5 m ² i dodatkowo co najmniej 0,5 m ² dla każdego następnego jagnięcia ssącego	co najmniej 1,8 m ² i dodatkowo co najmniej 0,6 m ² dla każdego następnego jagnięcia ssącego
	samicy gatunku owca domowa w wieku od 6 do 12 miesięcy	co najmniej 0,8 m ²	co najmniej 0,96 m ²
	samca gatunku owca domowa w wieku powyżej 12 miesięcy(**)	co najmniej 2 m ²	co najmniej 2,4 m ²
	samca gatunku owca domowa w wieku od 6 do 12 miesięcy(**)	co najmniej 1,5 m ²	co najmniej 1,8 m ²
samca gatunku owca domowa – skopka	co najmniej 0,6 m ²	co najmniej 0,72 m ²	

(*) Rozporządzenie MRiRW z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1966).

(**) nie dotyczy skopków.

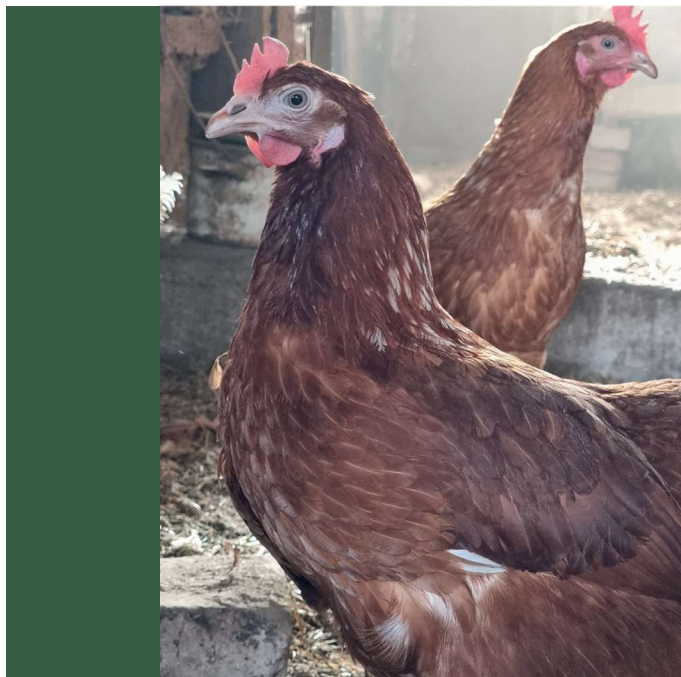
Płatność dobrostanowa:

- za realizację wariantu Dobrostan owiec przyznaje się płatność, której maksymalna wysokość wynosi **34,72 EUR/1 szt. owcy**, co odpowiada ok.154,49 PLN/1 szt. owcy (1 EUR = 4,45 zł),
- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,
- liczba owiec ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus jako średnia liczba owiec, które kwalifikują się do płatności w okresie przestrzegania wymogów.

4.8. Wariant Dobrostan kur niosek

Zasady szczegółowe:

1. Płatność przysługuje do kury nioski – ptaka płci żeńskiej z gatunku kura (*Gallus gallus*), utrzymywanego w celu produkcji jaj nieprzeznaczonych do wylęgu.
2. Wymogami wariantu objęte są wszystkie kury nioski w gospodarstwie – we wszystkich zakładach drobiu.
3. Rolnik:
  - posiada numer zakładu drobiu nadany przez ARiMR,
  - posiada kurnik na minimum 350 stanowisk (wymóg nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach),
  - przestrzega zakazu przycinania dziobów kurom nioskom w gospodarstwie,
  - zapewnia utrzymywanie kur niosek bez klatek, na ściółce.
4. W ramach wariantu Dobrostan kur niosek płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.

Rolnik realizujący wariant:

- zapewnia zwiększoną powierzchnię bytową w kurniku – maksymalna obsada kur niosek na metr kwadratowy powierzchni użytkowej podłogi w kurniku wynosi 7 szt.,
- zapewnia zwiększoną dostępność gniazd:
  - » gniazdo przypada nie więcej niż na 5 kur niosek – w przypadku stosowania gniazd pojedynczych,
  - » obsada na metr kwadratowy powierzchni gniazda wynosi nie więcej niż 96 kur niosek – w przypadku gniazd grupowych,
- zapewnia grzędę o długości co najmniej 0,2 m/kurę nioskę,
- zapewnia stały dostęp do materiałów lub przedmiotów absorbujących uwagę kur niosek, nieszkodliwych dla ich zdrowia,
- posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR, na jej stronie internetowej. W przypadku kontynuacji tego wariantu w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność dobrostanową za realizację tego wariantu:
  - » ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany

skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie w zakresie: (i) wskazania liczby stanowisk dla kur niosek w gospodarstwie wynikającej z minimalnych wymogów dotyczących dobrostanu zwierząt lub (ii) wskazania maksymalnej liczby kur niosek, które ze względu na wymogi wariantu (wielkość posiadanej powierzchni bytowej w kurniku, rodzaj i liczbę gniazd, długość grzęd) mogą być utrzymywane jednocześnie w gospodarstwie,

- » ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszyły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji, o których mowa powyżej.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach.

Płatność dobrostanowa:

- za realizację wariantu Dobrostan kur niosek przyznaje się płatność, której maksymalna wysokość wynosi **3,18 EUR/1 szt. kury nioski**, co odpowiada ok. 14,15 PLN/1 szt. kury nioski (1 EUR = 4,45 zł),
- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,
- liczba kur niosek ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus jako średnia liczba kur niosek, które kwalifikują się do płatności w okresie przestrzegania wymogów.

4.9. Wariant Dobrostan kurcząt brojlerów

Zasady szczegółowe:

1. Płatność przysługuje do kurcząt brojlerów – ptaków z gatunku kura (*Gallus gallus*), utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa,
2. Wymogami wariantu objęte są wszystkie kurczęta brojlery utrzymywane w gospodarstwie – we wszystkich zakładach drobiu,
3. Rolnik:
  - » posiada numer zakładu drobiu nadany przez ARiMR,
  - » posiada kurnik na minimum 500 stanowisk (wymóg nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach),
4. W ramach wariantu Dobrostan kurcząt brojlerów płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.
Praktyka dodatkowa– utrzymywanie kurcząt brojlerów zgodnie z wymogami systemu QAFP z tytułu obowiązujących w tym systemie ograniczeń w zakresie stosowania antybiotyków.
5. Płatność nie jest przyznawana do kurcząt brojlerów oddanych do uboju w okresie 42 dni od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności (okres karencji) – w przypadku gdy rolnik nie złożył wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan kurcząt brojlerów w poprzednim roku.

Rolnik realizujący wariant:

- zapewnia zwiększoną powierzchnię bytową w kurniku – maksymalne zagęszczenie obsady nie większe niż 30 kg/m² i jednocześnie nie większe niż 20 szt./m²,
- zapewnia okres nieprzerwanej ciemności trwający co najmniej 6 godzin w ciągu doby. Potwierdzeniem realizacji wymogu jest złożenie oświadczenia o zapewnieniu utrzymywanym w gospodarstwie kurczętom brojlerom co najmniej 6 godzin nieprzerwanej ciemności w ciągu doby. Oświadczenie rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na

formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 15 marca do 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,

- zapewnia stały dostęp do materiałów lub przedmiotów absorbujących uwagę kurcząt brojlerów, nieszkodliwych dla ich zdrowia,
- posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR, na jej stronie internetowej. W przypadku kontynuacji tego wariantu w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność dobrostanową za realizację tego wariantu:
  - » ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie w zakresie: (i) wskazania liczby stanowisk dla kurcząt brojlerów w gospodarstwie wynikającej z minimalnych wymogów dotyczących dobrostanu zwierząt lub (ii) wskazania maksymalnej liczby kurcząt brojlerów, które ze względu na wymogi wariantu mogą być utrzymywane jednocześnie w gospodarstwie,
  - » ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji, o których mowa powyżej.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach.

- **PRAKTYKA DODATKOWA- utrzymywanie kurcząt brojlerów zgodnie z wymogami systemu QAFP**

Płatność z tytułu obowiązujących w tym systemie ograniczeń w zakresie stosowania antybiotyków.

Praktykę utrzymywania zgodnie z wymogami systemu QAFP, może realizować rolnik, który uczestniczy w systemie QAFP oraz posiada wydany do dnia 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tej praktyki certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami systemu QAFP. Certyfikat musi obejmować wszystkie brojlery utrzymywane w gospodarstwie.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez złożenie certyfikatu (wydanego przez upoważnioną jednostkę certyfikującą) do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,

Płatność dobrostanowa:

- za realizację wariantu Dobrostan kurcząt brojlerów przyznaje się płatność, której maksymalna wysokość wynosi **0,045 EUR/1 szt. kurczęcia brojlera**, co odpowiada ok. 0,2 PLN/1 szt. kurczęcia brojlera (1 EUR = 4,45 zł),
- za realizację dodatkowej praktyki utrzymywania kurcząt brojlerów zgodnie z wymogami systemu QAFP przyznaje się płatność, której maksymalna wysokość wynosi **0,038 EUR/1 szt. kurczęcia brojlera**, co odpowiada ok. 0,17 PLN/1 szt. kurczęcia brojlera (1 EUR = 4,45 zł),
- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,
- liczba kurcząt brojlerów ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus jako liczba kurcząt brojlerów przemieszczonych do rzeźni z przeznaczeniem do uboju.

4.10. Wariant Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa

Zasady szczegółowe:

1. Płatność przysługuje do indyków – ptaków z gatunku indyk (*Meleagris gallopavo*), utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa.
2. Wymogami wariantu objęte są wszystkie indyki utrzymywane z przeznaczeniem do produkcji mięsa w gospodarstwie – we wszystkich zakładach drobiu.
3. Rolnik:
  - posiada numer zakładu drobiu nadany przez ARiMR,
  - posiada budynek na minimum 100 stanowisk (wymóg nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach).
4. W ramach wariantu Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.

Praktyka dodatkowa– utrzymywanie indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa zgodnie z wymogami systemu QAFP z tytułu obowiązujących w tym systemie ograniczeń w zakresie stosowania antybiotyków.

5. Płatność nie jest przyznawana do indyków oddanych do uboju w okresie 100 dni od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności (okres karencji) – w przypadku gdy rolnik nie złożył wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa w poprzednim roku.

Rolnik realizujący wariant:

- zapewnia indykom zwiększoną powierzchnię bytową w pomieszczeniu – maksymalna obsada jest nie większa niż 50 kg/m²,
- zapewnia okres nieprzerwanej ciemności trwający co najmniej 8 godzin w ciągu doby. Potwierdzeniem realizacji wymogu jest złożenie oświadczenia o zapewnieniu utrzymywanym w gospodarstwie indykom co najmniej 8 godzin nieprzerwanej ciemności w ciągu doby. Oświadczenie rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 15 marca do 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,
- zapewnia indykom stały dostęp do materiałów lub przedmiotów absorbujących ich uwagę , nieszkodliwych dla ich zdrowia,
- posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR, na jej stronie internetowej. W przypadku kontynuacji tego wariantu w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność dobrostanową za realizację tego wariantu:
  - » ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie w zakresie: (i) wskazania liczby stanowisk dla indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa w gospodarstwie wynikającej z minimalnych wymogów dotyczących dobrostanu zwierząt lub (ii) wskazania maksymalnej liczby tych indyków, któ-

re ze względu na wymogi wariantu mogą być utrzymywane jednocześnie w gospodarstwie,
» ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji, o których mowa powyżej.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach.

- **PRAKTYKA DODATKOWA- utrzymywanie indyków zgodnie z wymogami systemu QAFP**

Płatność z tytułu obowiązujących w tym systemie ograniczeń w zakresie stosowania antybiotyków.

Praktykę utrzymywania zgodnie z wymogami systemu QAFP, może realizować rolnik, który uczestniczy w systemie QAFP oraz posiada wydany do dnia 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tej praktyki certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami systemu QAFP. Certyfikat musi obejmować wszystkie indyki utrzymywane w gospodarstwie.

Rolnik potwierdza realizację praktyki przez złożenie certyfikatu (wydanego przez upoważnioną jednostkę certyfikującą) do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,

Płatność dobrostanowa:

- za realizację wariantu Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa przyznaje się płatność, której maksymalna wysokość wynosi **0,674 EUR/1 szt. indyka**, co odpowiada ok. 3,0 PLN/1 szt. indyka (1 EUR = 4,45 zł),
- za realizację dodatkowej praktyki utrzymywania indyków zgodnie z wymogami systemu QAFP przyznaje się płatność, której maksymalna wysokość wynosi **0,24 EUR/1 szt. indyka**, co odpowiada ok. 1,08 PLN/1 szt. indyka (1 EUR = 4,45 zł),
- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,
- liczba indyków ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus jako liczba indyków przemieszczonych do rzeźni z przeznaczeniem do uboju.

4.11. Wariant Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach

Zasady szczegółowe:

1. Płatność przysługuje do koni dorosłych, czyli do zwierząt z gatunku koń domowy (*Equus caballus*), mających co najmniej 24 miesiące.
2. Na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tego wariantu rolnik posiada co najmniej 2 konie dorosłe w wieku co najmniej 24 miesięcy lub klacz ze źrebięciem do ukończenia 12 miesiąca życia.
3. Konie utrzymywane są bez uwięzi.
4. Wymogami wariantu objęte są wszystkie konie w gospodarstwie.
5. W ramach wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.

Rolnik realizujący wariant:

- w okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej) wszystkim koniom utrzymywanym w gospodarstwie zapewnia wypas lub dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika) przez co najmniej 140 dni (przez co najmniej 6 godzin dziennie), bez uwięzi. Zapewniając wypas, rolnik bierze pod uwagę stan fizjologiczny utrzymywanych koni oraz niekorzystne zjawiska pogodowe. Konie wypasane są na gruntach, wskazanych przez niego we wniosku o przyznanie płatności.

Potwierdzeniem realizacji wymogu jest złożenie oświadczenia o zapewnieniu utrzymywanym w gospodarstwie koniom wypasu lub dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej, w którym rolnik podaje datę rozpoczęcia wypasu. Oświadczenie składane jest przez rolnika za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

- poza okresem pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej) wszystkim koniom utrzymywanym w gospodarstwie zapewnia dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika) lub do białalni w pomieszczeniach lub w budynkach przez co najmniej 2 godziny dziennie, o powierzchni:
  - » co najmniej 70 m² /szt.- w przypadku konia dorosłego lub młodzieży,
  - » co najmniej 85 m² /szt.- w przypadku klaczy ze źrebięciem.

Rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 15 marca do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, oświadczenie o zapewnieniu koniom dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej lub białalni poza okresem pastwiskowym.

- posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR, na jej stronie internetowej. W przypadku kontynuacji tego wariantu w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność dobrostanową za realizację tego wariantu:
  - » ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie w zakresie: (i) wielkości (w m²) posiadanej powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub budynkach przeznaczonych dla koni (ii) wielkości i terminów wykorzystania posiadanych zewnętrznych powierzchni bytowych lub białalni dostępnych poza okresem pastwiskowym dla wszystkich koni,
  - » ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji, o których mowa powyżej.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach.

- zapewnia zwierzętom zwiększone wielkości powierzchni bytowej zgodne z tabelą 8.

Tabela 8. Minimalne i zwiększone wielkości powierzchni w pomieszczeniach/budynkach

KONIE			
Lp.		Minimalne wielkości powierzchni - obowiązujące normy prawne*	Wymogi w wariancie
1	Powierzchnia boksu w przeliczeniu na jedną sztukę	konie dorosłe, których wysokość w kłębie wynosi do 1,47 m - co najmniej 6 m ²	konie dorosłe, których wysokość w kłębie wynosi do 1,47 m - co najmniej 7,2 m ²
		konie dorosłe, których wysokość w kłębie wynosi powyżej 1,47 m - co najmniej 9 m ²	konie dorosłe, których wysokość w kłębie wynosi powyżej 1,47 m - co najmniej 10,8 m ²
		klacz ze źrebięciem - co najmniej 12 m ²	klacz ze źrebięciem - co najmniej 14,4 m ²
2	Powierzchnia w przeliczeniu na jedną sztukę w przypadku utrzymywania w systemie wolnostanowiskowym bez uwięzi	konie dorosłe lub młodzież po odsadzeniu od matki - co najmniej 10 m ²	konie dorosłe lub młodzież po odsadzeniu od matki - co najmniej 12 m ²
		klacz ze źrebięciem - co najmniej 12 m ²	klacz ze źrebięciem - co najmniej 14,4 m ²

(*) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (t. j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1966).

Płatność dobrostanowa:

- za realizację wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach przyznaje się płatność, której maksymalna wysokość wynosi **97,22 EUR/1 szt. konia dorosłego**, co odpowiada ok. 432,63 PLN/1 szt. konia dorosłego (1 EUR = 4,45 zł),
- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,
- liczba koni ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus jako średnia liczba koni, które kwalifikują się do płatności w okresie przestrzegania wymogów.

4.12. Wariant Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym

Zasady szczegółowe:

1. Płatność przysługuje do koni dorosłych, czyli do zwierząt z gatunku koń domowy (*Equus caballus*), mających co najmniej 24 miesiące,
2. Na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach tego wariantu rolnik posiada co najmniej 2 konie dorosłe w wieku co najmniej 24 miesiące lub klacz ze źrebięciem do ukończenia 12 miesiąca życia,
3. Konie utrzymywane są bez uwięzi,
4. Wymogami wariantu objęte są wszystkie konie w gospodarstwie,
5. Do płatności nie kwalifikują się konie utrzymywane w dzikich lub półdzikich warunkach na obszarach parku narodowego albo parku krajobrazowego,
6. W ramach wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.

Rolnik realizujący wariant:

- w okresie przestrzegania wymogów wariantu zapewnia koniom:
  - » dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika), która w przeliczeniu na jedno zwierzę, niezależnie od wieku i płci, wynosi co najmniej 0,12 ha,
  - » zadanie o powierzchni pozwalającej na jednoczesne przebywanie pod tym zadaniem wszystkich koni, a także ściółkę pod tym zadaniem,
- posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR, na jej stronie internetowej. W przypadku kontynuacji tego wariantu w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność dobrostanową za realizację tego wariantu:
  - » ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie w zakresie wielkości i terminów wykorzystania posiadanych zewnętrznych powierzchni bytowych,
  - » ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji, o których mowa powyżej.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystających ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach.

W przypadku realizacji wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym dopuszczone jest utrzymywanie ogierów* w pomieszczeniach/budynkach i otrzymanie do nich wsparcia wg stawki dla wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach. Ogiery te muszą być utrzymywane zgodnie z wymaganiami dla wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach.

*ogier - niekastrowany samiec zwierzęcia z gatunku koń domowy, mający co najmniej 24 miesiące.

Płatność dobrostanowa:

- za realizację wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym przyznaje się płatność, której maksymalna wysokość wynosi **44,02 EUR/1 szt. konia dorosłego**, co odpowiada ok.195,87 PLN/1 szt. konia dorosłego (1 EUR = 4,45 zł),
W przypadku ogierów utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach - przyznaje się płatność, której maksymalna wysokość wynosi **97,22 EUR/1 szt. ogiera**, co odpowiada ok. 432,63 PLN/1 szt. ogiera (1 EUR = 4,45 zł),
- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,
- liczba koni ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus jako średnia liczba koni, które kwalifikują się do płatności w okresie przestrzegania wymogów.

4.13. Wariant Dobrostan kóz

Zasady szczegółowe:

1. Płatność dobrostanowa przysługuje do samic z gatunku koza domowa mających co najmniej 12 miesięcy życia.
2. Kozy utrzymywane są bez uwięzi.
3. Wymogami wariantu objęte są wszystkie zwierzęta z gatunku koza domowa utrzymywane w gospodarstwie.

4. W ramach wariantu Dobrostan kóz płatność przysługuje za realizację ze- stawu wymogów.

Rolnik realizujący wariant:

- w okresie pastwiskowym (od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej) wszystkim kozom utrzymywanym w gospodarstwie (we wszystkich siedzi- bach stad) zapewnia wypas przez co najmniej 120 dni. Zapewniając wypas, rolnik bierze pod uwagę stan fizjologiczny utrzymywanych kóz oraz niekorzystne zjawiska pogodowe.

Potwierdzeniem realizacji wymogu jest złożenie oświadczenia o zapewnieniu utrzymywanym w gospodar- stwie kozom wypasu, w którym rolnik podaje datę rozpoczęcia wypasu. Oświadczenie składane jest przez rolnika za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 1 października do dnia 7 października roku w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

- w okresie przestrzegania wymogów wariantu wszystkim utrzymywanym w gospodarstwie kozom za- pewnia dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej (pastwiska, wybiegu lub okólnika) o wielkości:
  - » co najmniej 4,8 m²/szt. – w przypadku wszystkich utrzymywanych w gospodarstwie zwierząt z gatun- ku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy, z wyłączeniem samca z gatunku koza domowa w wie- ku powyżej 12 miesięcy, w tym przeznaczonego do rozrodu,
  - » co najmniej 7,2 m²/szt. – w przypadku samca z gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy, w tym przeznaczonego do rozrodu.

Potwierdzeniem realizacji wymogu jest złożenie oświadczenia o zapewnieniu zwierzętom z gatunku koza domowa dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej w okresie przestrzegania wymogów wariantu. Oświadczenie rolnik składa za pomocą systemu tele- informatycznego ARiMR albo kiero- wnikowi biura powiatowego ARiMR na formularzu opracowanym przez ARiMR i udostępnionym na jej stronie w terminie od dnia 15 marca do 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

- posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony do 31 lipca w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej przy udziale doradcy rolniczego na formularzu udostępnionym przez ARiMR, na jej stronie internetowej. W przypadku kontynuacji tego wariantu w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano rolnikowi płatność za ten wariant:
  - » ma ten sam plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie nie zaszły zmiany skutkujące koniecznością zmiany informacji w tym planie w zakresie: (i) podanej wielkości posiadanej powierzchni bytowej w pomieszczeniach lub w budynkach przeznaczonych dla zwierząt z gatunku koza domo- wa lub (ii) sposobu utrzymywania zwierząt (pojedynczo lub grupowo), a w przypadku jednoczesnego utrzymywania kóz pojedynczo jak i grupowo w zakresie wskazania liczby zwierząt utrzymywanych pojedynczo oraz plenności maciorek lub (iii) wielkości i terminów wykorzystania posiadanych ze- wnętrznymi powierzchni bytowych przeznaczonych dla wszystkich kóz,
  - » ma nowy plan poprawy dobrostanu zwierząt, jeżeli w gospodarstwie zaszły zmiany skutkujące ko- niecznością zmiany informacji, o których mowa powyżej.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt lub oświadczenie o braku zmian w tym planie przekazywane jest do ARiMR do 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Wymóg posiadania planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy rolników ekologicznych korzystają- cych ze wsparcia dobrostanowego na uproszczonych zasadach.

- zapewnia zwierzętom zwiększone wielkości powierzchni bytowej zgodnie z tabelą 9.

Tabela 9. Minimalne i zwiększone wielkości powierzchni w pomieszczeniach/budynkach

KOZY			
Lp.		Minimalne wielkości powierzchni – obowiązujące normy prawne*	Wymogi w wariancie
Powierzchnia kojca w przypadku utrzymywania pojedynczego w przeliczeniu na jedną sztukę powinna wynosić w przypadku utrzymywania:			
1	samicy gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy	co najmniej 1,5 m ²	co najmniej 1,8 m ²
	samicy gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy z koźlęciem ssącym	co najmniej 1,5 m ² i dodatkowo co najmniej 0,3 m ² dla każdego następnego koźlęcia ssącego	co najmniej 1,8 m ² i dodatkowo co najmniej 0,36 m ² dla każdego następnego koźlęcia ssącego
	samca gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy	co najmniej 1,5 m ²	co najmniej 1,8 m ²
	samca gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy przeznaczonego do rozrodu	co najmniej 3 m ²	co najmniej 3,6 m ²
Powierzchnia kojca w przypadku utrzymywania grupowego w przeliczeniu na jedną sztukę powinna wynosić w przypadku utrzymywania:			
2	samicy gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy	co najmniej 1,5 m ²	co najmniej 1,8 m ²
	samicy gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy z koźlęciem ssącym	co najmniej 1,5 m ² i dodatkowo co najmniej 0,3 m ² dla każdego następnego koźlęcia ssącego	co najmniej 1,8 m ² i dodatkowo co najmniej 0,36 m ² dla każdego następnego koźlęcia ssącego
	samca gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy	co najmniej 1,5 m ²	co najmniej 1,8 m ²
	samca gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy przeznaczonego do rozrodu	co najmniej 3 m ²	co najmniej 3,6 m ²
	samicy lub samca od odsadzenia do osiągnięcia dojrzałości płciowej, tj. do ukończenia 12 miesięcy.	co najmniej 1 m ²	co najmniej 1,2 m ²
Powierzchnia wybiegu w przeliczeniu na jedną sztukę powinna wynosić w przypadku utrzymywania:			
3	wszystkie grupy technologiczne z gatunku koza poza samcem w wieku powyżej 12 miesięcy, w tym również samcem w tym wieku przeznaczonym do rozrodu	co najmniej 4 m ²	co najmniej 4,8 m ²
	samca gatunku koza domowa w wieku powyżej 12 miesięcy, w tym również samca w tym wieku przeznaczonego do rozrodu	co najmniej 6 m ²	co najmniej 7,2 m ²

* Rozporządzenie MRiRW z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1966).

Płatność dobrostanowa:

- za realizację wariantu Dobrostan kóz przyznaje płatność, której maksymalna wysokość wynosi **33,53 EUR/1 szt. kozy**, co odpowiada ok. 149,20 PLN/1 szt. kozy (1 EUR = 4,45 zł),
- kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku,
- liczba kóz ustalana jest przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus jako średnia liczba kóz, które kwalifikują się do płatności w okresie przestrzegania wymogów.

5. Zwierzęta utrzymywane zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego

Rolnicy utrzymujący zwierzęta w systemie rolnictwa ekologicznego są zobowiązani do stosowania ulepszonych (w stosunku do obowiązujących norm) warunków utrzymania zwierząt, co wynika z przepisów dotyczących systemu ekologicznego. Z tego względu dla rolników którzy prowadzą chow zwierząt zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego (co jest potwierdzone przez odpowiednią jednostkę certyfikującą) przewidziano możliwość ubiegania się o płatności dobrostanowe na uproszczonych zasadach.

Uznaje się, że utrzymywanie zwierząt w systemie rolnictwa ekologicznego jest ekwiwalentne/równoważne do wymagań ekoschematu Dobrostan zwierząt zakresie:

- 1) praktyki zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa - w przypadku świń, krów mamek oraz opasów;
- 2) praktyki zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach i praktykę wypasu - w przypadku krów mlecznych;
- 3) wariantów Dobrostan kurcząt brojlerów, Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa - poza praktyką utrzymywanie zgodnie z systemem jakości QAFP,
- 4) wariantów Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym, Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach, Dobrostan kóz, Dobrostan owiec, Dobrostan kur niosek.

Uproszczone zasady polegają na braku konieczności dostarczenia do ARiMR planu poprawy dobrostanu zwierząt oraz pozostałych dokumentów wymaganych w ramach ww. praktyk/wariantów. Warunkiem realizacji ww. praktyk/wariantów na zasadach uproszczonych jest ujęcie rolnika przez jednostkę certyfikującą na wykazie producentów spełniających wymagania dotyczące produkcji ekologicznej.

W przypadku, gdy rolnik zainteresowany jest płatnościami w zakresie pozostałych praktyk - realizuje je na zasadach ogólnych.

6. Uprozczone zasady dla rolników dobrostanowych uczestniczących w systemie QAFP

Rolnicy utrzymujący świnie zgodnie z krajowym systemem jakości QAFP (co musi być potwierdzone przez jednostki certyfikujące), mogą przystąpić na uproszczonych zasadach do realizacji praktyki zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach w ramach wariantów Dobrostan loch oraz Dobrostan tuczników.

Uprozczone zasady dla rolników dobrostanowych uczestniczących w krajowym systemie jakości QAFP polegają na braku konieczności posiadania planu poprawy dobrostanu.

7. Jakie wsparcie można otrzymać w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt

Płatność dobrostanowa jest płatnością roczną przyznawaną do sztuki zwierzęcia.

Płatność dobrostanowa stanowi rekompensatę za utracone korzyści i za dodatkowe koszty związane z realizacją praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt, wykraczających ponad obowiązujące przepisy lub powszechnie stosowane standardy.

Płatność dobrostanowa jest wypłacana w przypadku:

- dobrostanu loch – za lochę,
- dobrostanu tuczników – za tuczniaka,
- dobrostanu krów mlecznych – za krowę mleczną,
- dobrostanu krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniu/budynku – za krowę mamkę,
- dobrostanu krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym – za krowę mamkę,
- dobrostanu opasów – za opasa,
- dobrostanu owiec – za samicę z gatunku owca domowa w wieku co najmniej 12 miesięcy,
- dobrostanu kur niosek – za kurę nioskę,
- dobrostanu kurcząt brojlerów – za kurczę brojlera,
- dobrostanu indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa – za indyka,
- dobrostanu koni utrzymywanych w pomieszczeniu/budynku – za konia w wieku co najmniej 24 miesięcy,
- dobrostanu koni utrzymywanych w systemie otwartym – za konia w wieku co najmniej 24 miesięcy,
- dobrostanu kóz – za samicę z gatunku koza domowa w wieku co najmniej 12 miesięcy.

W przypadku świń i bydła, płatność dobrostanowa przysługuje za realizację poszczególnych praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt, a wysokość wsparcia uzależniona jest od liczby przyznanych (według poniższej tabeli) punktów. Maksymalna wartość 1 punktu wynosi 22,47 EUR czyli ok. 100 zł (1 EUR = 4,45 zł); kurs EUR/PLN jest ustalany corocznie na ostatni dzień roboczy września danego roku.

Tabela 10. Liczba punktów za realizację praktyk podwyższających poziom dobrostanu świń i bydła (pkt/szt.)

Praktyka	Świnie		Bydło utrzymywane bez uwięzi			Bydło utrzymywane na uwięzi		
	lochy	tuczniaki	krowy mleczne	krowy mamki	opasy	krowy mleczne	krowy mamki	opasy
Zwiększenie powierzchni bytowej w budynkach/pomieszczeniach co najmniej o 20%	3,9	0,4	6,9	3,6	0,8	nd	nd	nd
Zwiększenie powierzchni bytowej w budynkach/ pomieszczeniach co najmniej o 50%	9,3	0,6	10	9,1	2	nd	nd	nd
Utrzymywanie na ściółce	1,6	0,6	1	0,9	0,9	1	0,9	0,9
Późniejsze odsadzanie młodych	2,7	nd	1,7	nd	nd	1,7	nd	nd
Cykl zamknięty	nd	0,3	nd	nd	nd	nd	nd	nd
Wybieg	nd	nd	2	1,5	2,8	2	1,5	2,8
Wypas	nd	nd	3,1	1,5	2,9	3,1	1,5	2,9
System otwarty	nd	nd	nd	3,8	nd	nd	nd	nd
Utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP/QMP z tytułu ograniczonego stosowania antybiotyków w tych systemach	1,9	0,5	nd	2,5	1,3	nd	nd	nd

W przypadku pozostałych gatunków/grup zwierząt (owce, kury nioski, kurczęta brojlery, indyki z przeznaczeniem do produkcji mięsa, konie i kozy) płatność przysługuje za realizację zestawu wymogów.

Szacowana wysokość płatności dobrostanowej do owiec, kur niosek, kurcząt brojlerów, indyków z przeznaczeniem do produkcji mięsa, koni i kóz [PLN/szt.] wynosi:

- Owce – 154,49 PLN/szt.,
- Kury nioski – 14,15 PLN/szt.,
- Kurczęta brojlery – 0,2 PLN/szt.,
- Kurczęta brojlery utrzymywane zgodnie z wymogami systemu QAFP – 0,17 PLN/szt.,
- Indyki utrzymywane z przeznaczeniem do produkcji mięsa – 3,0 PLN/szt.,
- Indyki utrzymywane z przeznaczeniem do produkcji mięsa utrzymywane zgodnie z wymogami systemu QAFP – 1,08 PLN/szt.,
- Konie (zwiększona powierzchnia w budynkach/pomieszczeniach) – 432,63 PLN/szt.,
- Konie (system otwarty) – 195,87 PLN/szt.,
- Kozy – 149,2 PLN/szt.

Dodatkowo w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt można ubiegać się o rekompensatę kosztów transakcyjnych za sporządzenie planu poprawy dobrostanu zwierząt.

8. Współczynniki przeliczenia zwierząt na duże jednostki przeliczeniowe (DJP)

Lp.	Rodzaj zwierząt	Współczynnik przeliczania zwierząt na DJP
1	Lochy	0,5
2	Tuczniaki	0,3
3	Krowy mleczne	1
4	Krowy mamki	1
5	Bydło opasowe	0,7
6	Owce w wieku co najmniej 12 miesięcy	0,1
7	Kury nioski	0,014
8	Kurczęta brojlery	0,007
9	Indyki utrzymywane z przeznaczeniem do produkcji mięsa	0,03
10	Konie w wieku co najmniej 24 miesięcy	0,8
11	Kozy w wieku co najmniej 12 miesięcy	0,1

9. Planowane zmiany w Ekoschemacie Dobrostan zwierząt

W ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt od kampanii 2025 r. planowana jest zmiana warunków kwalifikowalności do płatności zwierząt w ramach dobrostanu tuczników polegającą na zwiększeniu z 50 km do 100 km odległości siedziby stada loch, od których mogą pochodzić tuczniaki kwalifikujące się do płatności dobrostanowej oraz zmiana przelicznika DJP dla tuczników z 0,3 na 0,1. Zmiany te wymagają akceptacji KE.

10. Podsumowanie kampanii 2023 r.

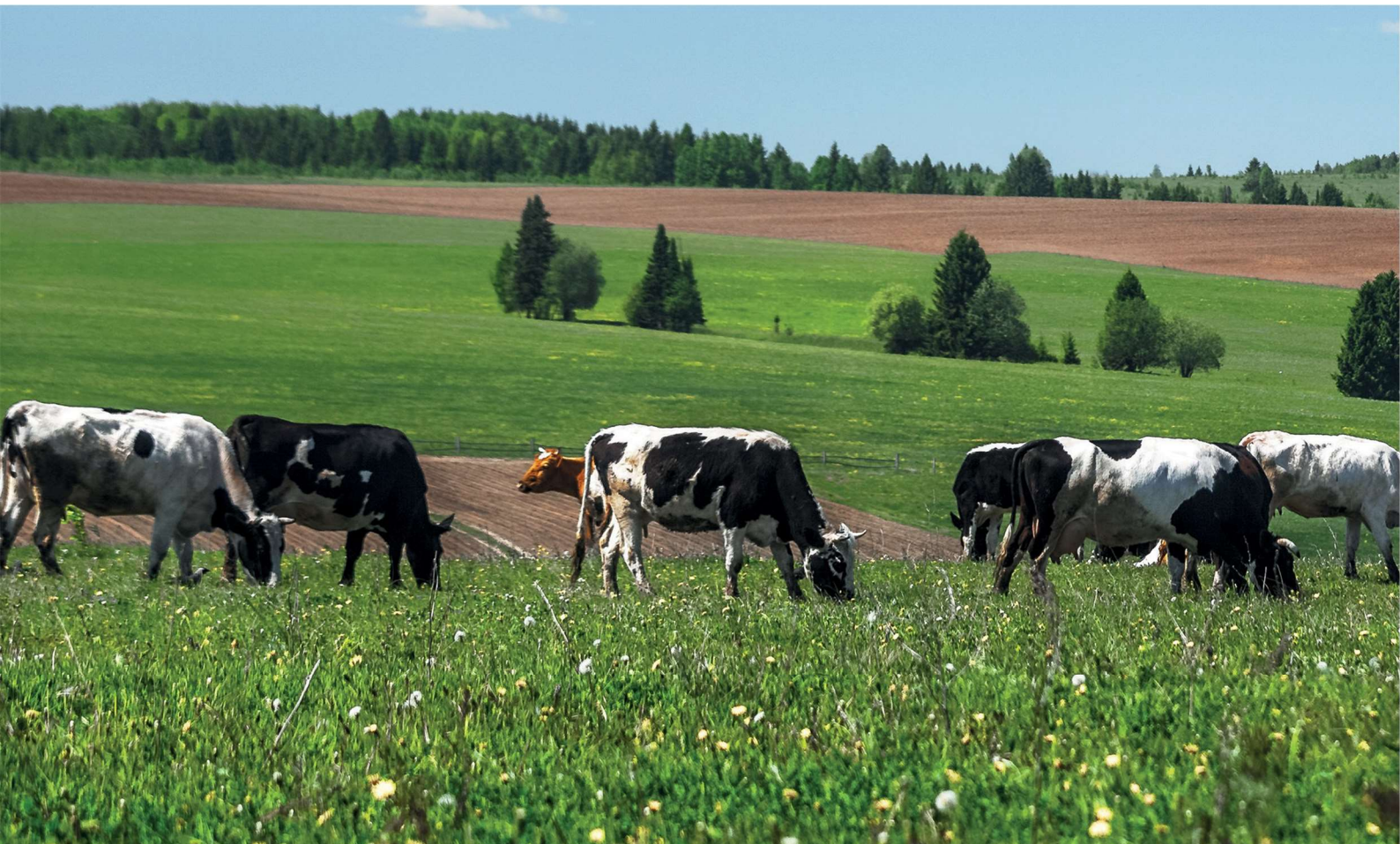
- Kampania 2023 r. w liczbach:
  - ✓ ok. 922 mln zł, tj. ok. 199 mln euro;
  - ✓ ok. 93,5 tys. beneficjentów;
  - ✓ ponad 2,1 mln DJP zwierząt;

Tabela 11. Liczba wniosków i zwierząt objętych wsparciem w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt – kampania 2023 r.

Wariant/Praktyka		Liczba wniosków	Liczba zwierząt objętych wsparciem (tys. DJP)
Dobrostan loch	Zwiększona powierzchnia bytowa o co najmniej 20%	2 099	11,86
	Zwiększona powierzchnia bytowa o co najmniej 50%	1 172	3,99
	Utrzymywanie na ściółce	3 049	12,83
	Późniejsze odsadzanie prosiąt	2 878	14,38
Dobrostan tuczników	Zwiększona powierzchnia bytowa o co najmniej 20%	2 025	66,52
	Zwiększona powierzchnia bytowa o co najmniej 50%	1 075	20,24
	Utrzymywanie na ściółce	2 828	61,44
	Cykl zamknięty	2 328	60,70
Dobrostan krów mlecznych	Zapewnienie wypasu	38 821	671,51
	Zwiększona powierzchnia bytowa o co najmniej 20%	3 967	288,51
	Zwiększona powierzchnia bytowa o co najmniej 50%	1 288	61,07
	Utrzymywanie na ściółce	40 733	949,86
	Zapewnienie wybiegu	7 306	225,05
	Późniejsze odsadzanie cieląt	17 866	242,62
Dobrostan krów mamek budynki	Zwiększona powierzchnia bytowa o co najmniej 20%	1 024	20,94
	Zwiększona powierzchnia bytowa o co najmniej 50%	1 802	34,36
	Utrzymywanie na ściółce	7 112	84,95
	Zapewnienie wybiegu	3 978	69,49
	Zapewnienie wypasu	5 186	71,11
Dobrostan krów mamek system otwarty		3 127	58,88
Dobrostan opasów	Zwiększona powierzchnia bytowa o co najmniej 20%	1 972	23,56
	Zwiększona powierzchnia bytowa o co najmniej 50%	3 234	31,25
	Utrzymywanie na ściółce	29 930	207,05
	Zapewnienie wybiegu	4 381	36,43
	Zapewnienie wypasu	3 194	10,81
Dobrostan owiec		1 642	10,95
Dobrostan kur niosek		127	4,72
Dobrostan kurcząt brojlerów		62	21,19
Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa		65	30,89
Dobrostan koni - zwiększona powierzchnia bytowa		1 821	9,18
Dobrostan koni - system otwarty		856	5,77
Dobrostan kóz		319	0,55

11. Najważniejsze dokumenty i akty prawne

1. Ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz.U. poz. 412 i 1530).
2. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach schematów na rzecz dobrostanu zwierząt w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz.U. poz. 797, z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1966).
5. Ustawa o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 1580).

Zeskanuj kod QR,
aby uzyskać dostęp do aktualnych informacji

www.gov.pl/web/rolnictwo/ekoschemat-dobrostan-zwierzat

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027